

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
**Direcció General de Cooperació
al Desenvolupament i Acció Humanitària**

Pla anual de cooperació al desenvolupament 2008

1. INTRODUCCIÓ	3
2. MILLORAR LA QUALITAT DE LA COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT	3
2.1. L'eficàcia de la cooperació per al desenvolupament	4
2.2 La gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament.....	7
3. CONCENTRAR L'AJUT SEGONS LES PRIORITATS DEFINIDES AL PLA DIRECTOR 2007-2010	10
3.1. Els objectius transversals i les línies estratègiques	11
3.2. La Línia estratègica de desenvolupament	13
3.2.1. Concentració geogràfica.....	13
3.2.2. Concentració sectorial	16
3.3. La Línia estratègica d'Acció Humanitària	31
3.4. La Línia estratègica d'Educació i Capacitats	33
4. ADEQUAR LES MODALITATS, ELS INSTRUMENTS I LA RELACIÓ AMB ELS ACTORS AL NOU CICLE	37
4.1. Modalitats i actors	37
4.2. Instruments i actors.....	41
5. REFORÇAR I AMPLIAR LES CAPACITATS	43
5.1.Organització institucional	43
5.2. Recursos humans	44
5.3. Escenari econòmic.....	45
6. ACRÒNIMS	45

1. INTRODUCCIÓ

Els darrers anys s'està donant un compromís creixent entre la comunitat internacional de cooperació al voltant de la importància de treballar en la millora de l'eficàcia de l'ajut. Aquest compromís parteix de la convicció que l'aposta per incrementar el finançament de l'ajut al desenvolupament s'ha d'acompanyar de la voluntat de millorar l'impacte efectiu d'aquests fluxos del Nord sobre la qualitat de vida de la ciutadania del Sud. El govern de Catalunya es fa ressò d'aquest compromís quan situa la qualitat de l'ajut al centre de la seva política de cooperació al desenvolupament.

La conjuntura actual, que deixa enrere un cicle de forta expansió i n'inicia un altre del mateix signe, exigeix redoblar els esforços per a garantir que la política de cooperació sigui sinònim de política de qualitat. Tenint en compte tots aquests elements i partint d'un 2007 protagonitzat per l'entrada en vigor del Pla Director de cooperació al desenvolupament, que marca el nou cicle de planificació quadriennal, el 2008 esdevé un any d'una importància vital per a que el salt qualitatiu de la nostra cooperació esdevingui una realitat.

Aquest Pla defineix doncs una agenda de treball intensiva pel que fa a la millora de la qualitat de la cooperació al desenvolupament que s'impulsa des de la Generalitat de Catalunya. Amb aquest objectiu, el primer capítol del pla es refereix al desplegament programàtic d'aquelles actuacions més directament associades amb la qualitat de l'ajut, que seguint l'esquema del Pla Director 2007-2010 i del Pla Anual 2007 s'estructuren en torn d'una agenda de millora de l'eficàcia de l'ajut i una agenda de millora de la gestió del mateix.

Complementàriament, la resta de capítols del Pla desenvolupen les prioritats d'execució anual pel que fa a la necessitat de concentrar geogràficament i sectorial l'ajut, la millora en el disseny i desplegament de les modalitats i els instruments de la cooperació i, finalment, la millora de les capacitats de la Generalitat per a donar una resposta adequada a aquests reptes.

A més, seguint el model iniciat amb el Pla Anual 2007, el Pla Anual 2008 esdevé un document sintètic, àgil i més concentrat en identificar prioritats d'execució per a l'any corresponent d'acord amb els lineaments estratègics que fixa el Pla Director. El pla és coherent doncs, amb la voluntat d'aquest nou cicle d'establir una seqüenciació de quatre anys en l'assoliment dels resultats i la persecució dels objectius del Pla Director mitjançant la determinació de prioritats concretes, definides anualment.

2. MILLORAR LA QUALITAT DE LA COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

La millora de la qualitat de la cooperació per al desenvolupament, és, de manera complementària a l'increment dels recursos d'AOD de la Generalitat previst al Pla director, un dels principals objectius del Govern per al període 2007-2010. En coherència, el Pla anual de cooperació al desenvolupament 2007 incloïa, per primer cop en un pla anual, un capítol dedicat específicament a les prioritats i les actuacions adreçades a assolir aquest objectiu, en el ben entès que la qualitat s'ha d'integrar

també de forma transversal en tots els espais d'actuació de la cooperació per al desenvolupament.

Aquestes prioritats i accions fan referència a dos àmbits, expressament desenvolupats al Pla Director a partir dels principis de la Llei, que es consideren especialment rellevants pel que fa a la qualitat: l'eficàcia de l'ajut i la bona gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament.

De forma addicional al treball en aquests àmbits cal destacar que el 2008 es preveu dur a terme una anàlisi de la Llei de cooperació al desenvolupament amb l'objectiu de valorar la conveniència d'abordar, el 2009, la seva modificació. Aquesta modificació s'orientaria a millorar l'adequació del marc legal de la Generalitat a la realitat de la cooperació per al desenvolupament que es fa actualment des de Catalunya.

2.1. L'eficàcia de la cooperació per al desenvolupament

La Llei de Cooperació detalla i desplega un grup de principis adreçats a garantir que l'ajut satisfaci les necessitats i les prioritats definides pels mateixos actors del Sud i a desplegar les capacitats dels països socis del Sud per desenvolupar, implementar i retre comptes a la ciutadania de les polítiques que emprenguin. Alhora, aquests recomanen que l'ajut es canalitzi de forma coordinada entre el conjunt d'actors de cooperació per al desenvolupament. Bona part d'aquests principis han estat recollits per l'agenda sobre l'eficàcia de l'ajut adoptada en el marc de la Declaració de París.

La cooperació de la Generalitat de Catalunya es fa ressò i adopta aquesta agenda i integra en el seu principal instrument de planificació, el Pla Director 2007-2010, el desplegament de tres d'aquests principis, el d'apropiació, el d'alineació i el d'harmonització. En els quatre anys de vigència d'aquest pla, aquests principis orientaran el conjunt de les actuacions de la cooperació per al desenvolupament catalana, juntament amb la resta de principis i de valors del Pla director. Per al segon any de mandat i amb la finalitat d'establir certa gradació i seqüenciació en el desplegament d'aquests principis, el Pla anual 2008 estableix les següents prioritats:

Per a donar aplicació al principi d'apropiació:

Prioritat 1. Donar suport al desenvolupament de les capacitats dels països socis per a la definició i l'aplicació de les seves estratègies de desenvolupament per mitjà de processos participatius i d'apropiació democràtica

- Impulsar actuacions que promoguin la participació de la ciutadania dels països del Sud en els processos de definició i aplicació de les estratègies i els plans de desenvolupament locals, nacionals i estatals.

Per a donar aplicació al principi d'alineació

Prioritat 2. Avançar cap a l'alineació de les estratègies geogràfiques, els programes i els projectes amb les estratègies de desenvolupament dels països socis, en el respecte dels principis i dels valors del Pla director.

- Partir de les estratègies locals, nacionals i Estatals de desenvolupament per a l'elaboració de les estratègies geogràfiques de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat previstes per al 2008 i articular mecanismes de participació de la ciutadania dels països socis del sud en aquests processos.

- Articular, per mitjà dels i les representants permanents de l'ACCD, espais i mecanismes d'interlocució regulars amb els agents de desenvolupament, públics i privats, dels països prioritaris.
- Incrementar les actuacions que s'adrecen a donar suport a les polítiques, les estratègies i els plans locals, nacionals i Estatals, especialment als països prioritaris i preferents.

Prioritat 3. Impulsar i consolidar els nous instruments programàtics en els països prioritaris de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

- Donar continuïtat al suport pressupostari en el sector salut a Moçambic i valorar la conveniència i coherència d'iniciar un suport pressupostari en aquest sector a Nicaragua.
- Fer una prospecció de la possibilitat d'iniciar un suport pressupostari sectorial en els altres països prioritaris, especialment en aquells en què hi hagi una representació de la cooperació catalana. Es valorarà la participació de la societat civil en les polítiques sectorials susceptibles de rebre aquest suport.

Per a donar aplicació al principi d'harmonització:

Prioritat 4. Millorar els espais i els mecanismes per a garantir la coordinació i la coherència de les actuacions del govern en matèria de cooperació per al desenvolupament.

- Iniciar, la Comissió Interdepartamental de Cooperació al Desenvolupament, un nou mandat amb un funcionament millorat i una composició ampliada en virtut de la reforma del decret que regula aquest òrgan impulsada el 2007.
- Articular la participació de la DGCDH en aquelles comissions interdepartamentals d'àmbits rellevants per a la cooperació per al desenvolupament, com són la Comissió Interdepartamental de la SIDA a Catalunya, la Comissió Interdepartamental del Pla d'acció i desenvolupament de polítiques de dones a Catalunya o la Comissió Interdepartamental d'Immigració.
- Signar acords marc de col·laboració entre l'ACCD i els departaments i organismes de la Generalitat, entre d'altres, Agricultura, Alimentació i Acció Rural, Educació, Medi Ambient i Habitatge, l'Institut Català de les Dones i Secretaria de Joventut.
- Articular, l'ACCD i l'Oficina de promoció de la pau i els drets humans, un canal permanent i mutu d'informació sobre les qüestions relatives a l'àmbit del foment de la pau i els drets humans.
- Continuar impulsant les convocatòries conjuntes entre l'ACCD i el COPCA; l'ACCD, el Departament de Treball i la Secretaria de Joventut; i l'ACCD i el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa.
- Dissenyar, tal com preveu el Pla Director, el nou instrument financer de l'ACCD per al finançament o co-finançament d'actuacions consensuades entre l'ACCD i els Departaments i els organismes de la Generalitat.

- Promoure la realització d'identificacions i d'actuacions de cooperació directa conjuntes entre l'ACCD i els Departaments i els organismes de la Generalitat.
- Participar, l'ACCD, en l'elaboració del VI Pla d'Acció i Desenvolupament de les Polítiques de Dones impulsat per l'Institut Català de les Dones.
- Explorar oportunitats de col·laboració entre l'ACCD i el Pla Interdepartamental per a la no discriminació de persones homosexuals i transsexuals.
- Encarregar un estudi sobre les polítiques de la Generalitat de Catalunya que tenen o poden tenir un impacte significatiu sobre els països del Sud i elaborar una proposta sobre mecanismes per a garantir el principi de coherència en relació amb aquestes polítiques.
- Capitalitzar els coneixements i l'expertesa sectorials dels Departaments i organismes de la Generalitat en l'elaboració de les directrius d'operativització dels objectius transversals i en el desplegament programàtic del Pla director.

Prioritat 5. Millorar els espais i els mecanismes de coordinació amb els ens locals

- Iniciar, la Comissió de Coordinació amb els Ens Locals, un nou mandat amb un funcionament millorat i una composició ampliada en virtut de la reforma del decret que regula aquest òrgan impulsada el 2007.
- Fomentar actuacions municipalistes, de promoció de la governabilitat democràtica, de codesenvolupament i d'enfortiment de les capacitats dels ens locals en la planificació i l'avaluació de la cooperació al desenvolupament, mitjançant accions conjuntes i convocatòries dirigides als ens locals en col·laboració amb el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.
- Promoure la realització d'identificacions i actuacions conjuntes entre l'ACCD i els ens locals en els àmbits que els són més propis (municipalisme, desenvolupament local, codesenvolupament, etc.).

Prioritat 6. Garantir la presència de la Generalitat en els espais de coordinació amb la comunitat de donants bilaterals i multilaterals.

- Participar regularment en la Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament de la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional, en el grup de treball de planificació i en les Comissions Mixtes de Cooperació entre l'Estat espanyol i els països que són prioritaris i preferents per a la cooperació de la Generalitat.
- Participar en les taules de coordinació sectorial de donants en els països prioritaris de la cooperació catalana que comptin amb representants permanents i en aquells sectors que s'identifiquin com a prioritaris en cada país.
- Identificar les xarxes i els espais de debat de la comunitat de donants que treballen en l'àmbit de l'equitat entre les dones i els homes amb l'objectiu de participar-hi i establir-hi aliances.

- Participar en els espais de debat al voltant de la Conferència de Doha del 2008 de seguiment dels compromisos de finançament del desenvolupament adoptats a la Conferència de Monterrey de 2002, i el Tercer Fòrum d'Alt Nivell sobre Eficàcia de l'Ajut que tindrà lloc a Accra (Ghana) entre el 2 i 4 de setembre de 2008.
- Participar regularment en les reunions de donants del Fons Global per la lluita contra la sida, la malària i la tuberculosi, així com en altres reunions de donants organitzades per organismes multilaterals amb els quals l'ACCD hagi establert acords de col·laboració.

2.2 La gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament

La Llei de cooperació al desenvolupament i el Pla director de cooperació al desenvolupament 2007-2010 associen la bona gestió de la política pública de cooperació per al desenvolupament als principis d'informació i de transparència, de participació, de planificació, de seguiment i d'avaluació.

Les principals prioritats i actuacions previstes per al 2008 en relació amb aquests principis són:

Per a donar aplicació als principis d'informació i de transparència:

Prioritat 1. Consolidar mecanismes i instruments de rendició de comptes en relació amb l'execució de la política de cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya i la gestió de l'AOD.

- Fer compareixences regulars, a petició de la conselleria de la Vicepresidència i de la DGCDH, davant del Parlament, amb independència de les compareixences de la conselleria previstes per la Llei i el Pla director o sol·licitades pels parlamentaris.
- Posar en funcionament el portal sobre l'Ajut Oficial al Desenvolupament de Catalunya, que permetrà consultes via Internet sobre la distribució de l'AOD segons les prioritats, els actors, les modalitats i els instruments previstos al Pla director.
- Redefinir i publicar la Memòria anual de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya en tant que instrument de rendició de comptes.
- Publicar la Memòria 2007 de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, principal instrument de rendició de comptes de l'activitat realitzada al llarg d'aquest període per aquesta entitat
- Editar i donar difusió als principals documents de planificació i de programació de la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya: Pla director, plans anuals, estratègies geogràfiques, estratègies sectorials, criteris relatius als objectius transversals, directrius d'avaluació, estratègia de treball amb multilaterals i estratègia de codesenvolupament).
- Consolidar la Festa de la Cooperació Catalana com un instrument d'informació i rendició de comptes de l'acció de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de la

cooperació al desenvolupament. Els actors de la Cooperació Catalana participaran en la definició de la mateixa.

- Donar la màxima difusió a la revista de l'ACCD, CooperacióCat, com a un dels principals mitjans d'informació periòdica de la Cooperació Catalana.
- Donar la màxima difusió al butlletí digital de l'ACCD, de periodicitat quinzenal i complementari a la informació periòdica oferta des de la revista mensual CooperacióCat.
- Actualitzar i ampliar l'abast del portal web de l'ACCD, lloc d'informació permanent per a la ciutadania.

Per donar aplicació al principi de participació:

Prioritat 2. Millorar els mecanismes de participació dels actors en la política de cooperació per al desenvolupament de la Generalitat i impulsar-ne de nous.

- Iniciar, el Consell de Cooperació al Desenvolupament, un nou mandat amb un funcionament millorat i una composició ampliada, i equilibrada entre homes i dones tal com preveu la reforma del decret que regula aquest òrgan impulsada el 2007.
- Proposar l'elaboració i adopció d'un reglament intern que reguli el funcionament del Consell de Cooperació al Desenvolupament.
- Dissenyar i posar en funcionament espais específics de participació dels actors de la cooperació catalana en l'elaboració dels documents estratègics de planificació previstos per al 2008 (vegeu epígraf següent), amb el suport metodològic, si escau, de la Direcció General de Participació Ciutadana
- Facilitar espais específics de participació dels actors de la cooperació catalana en el disseny dels instruments de finançament per a la modalitat a iniciativa d'altres actors.

Per a donar aplicació al principi de planificació

Prioritat 3. Millorar la planificació estratègica i programàtica mitjançant el desplegament dels instruments previstos en el Pla director.

- Elaborar les directrius i el manual d'ús per a fer operatius i aplicables els tres objectius transversals del Pla director.
- Elaborar l'estratègia de codesenvolupament de la Generalitat de Catalunya.
- Elaborar les estratègies pluriennals d'actuació de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya a **Nicaragua, Colòmbia, Moçambic i Marroc**, i iniciar l'elaboració de les estratègies de **Guatemala, Equador, Senegal i Palestina**.
- Elaborar i adoptar l'estratègia d'Educació per al Desenvolupament.

- Elaborar un document de directrius estratègiques per a la relació i el treball de la Generalitat de Catalunya amb organismes multilaterals de cooperació al desenvolupament.
- Acompanyar, des de la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària, els processos de planificació i programació de la cooperació al desenvolupament que duguin a terme els Departaments i organismes de la Generalitat, com és el cas del Departament de Salut i del Departament de Medi Ambient i Habitatge.

Per a donar aplicació al principi de seguiment:

Prioritat 4. Millorar els instruments per a donar seguiment a l'aplicació dels instruments de planificació i programació de la política de cooperació.

- Elaborar una matriu d'indicadors per al seguiment del progrés en l'assoliment dels objectius del Pla director 2007-2010.
- Elaborar nous productes d'anàlisi quantitativa i qualitativa sobre l'Ajut Oficial al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya
- Adaptar l'eina informàtica de seguiment de projectes i de programes de l'ACCD a les necessitats de seguiment i d'avaluació del Pla director 2007-2010.

Per a donar aplicació al principi d'avaluació:

Prioritat 5. Establir les bases del sistema d'avaluació de la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

- Adoptar el document d'estratègia o Directrius d'avaluació de la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.
- Establir els instruments principals per al desplegament de les Directrius d'Avaluació de la Política de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, incorporant entre altres, les eines d'avaluació d'impacte de gènere.

Prioritat 6. Impulsar l'avaluació com a instrument d'aprenentatge.

- Dur a terme les avaluacions estratègiques de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya a Colòmbia i al Senegal en el període 2003-2006.
- Participar en l'avaluació i fer difusió de les actuacions de suport pressupostari executades o en curs d'execució.
- Avaluar la convocatòria conjunta entre el COPCA i l'ACCD per a promoure la cooperació de les associacions empresarials en la millora de les capacitats productives i comercials dels països socis

- Avaluar les actuacions compreses en el Conveni de col·laboració entre l'ACCD i el Front Polisario en el període 2005-2007
- Avaluar la resposta de l'ACCD, en les fases d'emergència i reconstrucció, als efectes del terratrèmol de Perú de l'Agost de 2007.
- Avaluar la convocatòria conjunta de l'ACCD i el Departament d'Educació de concessió de suport a projectes d'elaboració, revisió i millora dels recursos pedagògics en l'àmbit de l'Educació per al desenvolupament en el període 2005-2008.
- Extreure lliçons i aprenentatges de les avaluacions impulsades l'any 2007: Centre mèdic de Beit Sahour (Palestina), Pla Cornisa de dinamització comunitària i promoció del desenvolupament (Marroc), Programa de la Plataforma Sindical Comú Centre-Americana (Centre-Amèrica) i les actuacions finançades per l'ACCD en l'àmbit de la salut i executades per ONGD catalanes a Moçambic.

Prioritat 7. Millorar els mecanismes de la socialització i capitalització dels resultats de l'avaluació

- Establir un espai al web de la cooperació catalana sobre avaluació de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya
- Difondre els resultats de les avaluacions realitzades durant l'any 2007 i 2008 en l'espai web

Prioritat 8. Promoure la cultura de l'avaluació entre els actors de la cooperació a Catalunya

- Difondre informació sobre eines metodològiques d'avaluació més rellevants per a la cooperació catalana a través de l'espai web
- Construir una base de dades de persones i empreses de serveis en l'àmbit de l'avaluació.

3. CONCENTRAR L'AJUT SEGONS LES PRIORITATS DEFINIDES AL PLA DIRECTOR 2007-2010

Amb l'entrada en vigor del Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya 2007-2010, l'acció que s'impulsa des del govern en aquest àmbit queda clarament definida per la voluntat de focalitzar els esforços. En aquest sentit, tot i essent conscients que els reptes del desenvolupament són molts, i molt complexos, també s'està d'acord en que si es volen garantir els estàndards requerits en eficàcia i qualitat cal concentrar els recursos limitats de què es disposa en aquelles prioritats geogràfiques i sectorials que s'han convingut estratègiques per a la cooperació catalana. L'actuació de la Generalitat de Catalunya en matèria de cooperació per al desenvolupament per al 2008 vindrà definida per aquesta voluntat de concentració.

3.1. Els objectius transversals i les línies estratègiques

La cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya s'articula al voltant de dos eixos de prioritització sectorial: els objectius transversals i les línies estratègiques, les quals, al seu torn, es despleguen en objectius i resultats concrets que han d'orientar l'actuació del govern en cadascun dels àmbits.

Els objectius transversals deriven directament de la missió, els principis i els valors que donen sentit i són senyal d'identitat de la cooperació catalana i han d'impregnar el conjunt de les actuacions que s'impulsen des de la Generalitat de Catalunya en matèria de cooperació al desenvolupament. Els tres objectius transversals que vénen definits al Pla Director 2007-2010 són:

QUADRE 3.1. Objectius Transversals segons el Pla Director 2007-2010

OTr.1: Promoure el respecte integral i la consolidació dels drets humans, la governança i l'enfortiment del teixit social.

OTr.2: Promoure l'equitat entre les dones i els homes mitjançant l'aplicació de la perspectiva de gènere.

OTr.3: Promoure la sostenibilitat del desenvolupament en la seva triple dimensió: social (que inclou la cultural i la política), econòmica i ambiental.

Amb l'objecte de garantir una aplicació progressiva d'aquests objectius a l'acció de la Generalitat en matèria de cooperació al desenvolupament, es defineixen dos prioritats per al 2008:

Prioritat 1. Elaborar, mitjançant un procés participatiu, les directrius per a fer operatius i aplicables els tres objectius previstos al Pla Director.

- El primer semestre del 2008 s'elaborarà el document de directrius per a la transversalització de l'equitat de gènere al conjunt de la cooperació al desenvolupament que es promou des de la Generalitat de Catalunya (OTr2).

La DGCDH liderarà un procés participatiu que s'articularà en torn d'un grup de treball conjunt entre la Generalitat i els actors de la cooperació al desenvolupament i considerarà el document ja elaborat per la FCONGD en el marc del procés d'elaboració del Pla Director 2007-2010. El Consell de Cooperació donarà seguiment a aquest grup de treball.

El document final es consensuarà en el marc dels òrgans de coordinació, col·laboració i consulta de la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat.

- El segon semestre del 2008 s'elaboraran les directrius per a donar aplicació als altres dos objectius transversals: (OTr1) la promoció del respecte integral i la consolidació dels drets humans, la governança i l'enfortiment del teixit social, i, (OTr3) la promoció de la sostenibilitat del desenvolupament en la seva triple dimensió: social (que inclou la cultural i política), econòmica i ambiental.

La DGCDH aplicará la mateixa metodologia en l'elaboració d'aquestes directrius que la que s'haurà testat per a l'elaboració del document de directrius d'aplicació de l'equitat de gènere.

La DGCDH comptarà amb el suport i l'expertesa del Departament de Medi Ambient i Habitatge i el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya en l'elaboració de les directrius per a l'aplicació de l'OTr3, amb l'expertesa de l'ICD en l'elaboració de les directrius per a l'aplicació de l'OTr2 i amb l'assessorament del Departament de Governació i Administracions Públiques i l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans en l'elaboració del document corresponent a l'OTr1.

Prioritat 2. Aplicar els objectius transversals a la planificació, avaluació i seguiment de la política pública de cooperació al desenvolupament.

- Incorporar els OTrs en les estratègies i instruments de planificació i programació de d'actuació de la Generalitat de Catalunya en matèria de cooperació al desenvolupament.
- Incorporar els OTrs en les estratègies i instruments de seguiment i d'avaluació de l'actuació de la Generalitat de Catalunya en matèria de cooperació al desenvolupament.

Prioritat 3. Aplicar els objectius transversals a les modalitats de cooperació previstes al Pla Director 2007-2010.

- Incorporar clàusules que garanteixin l'aplicació dels OTrs en el marc dels convenis amb que es dona aplicació a la modalitat de cooperació multilateral.
- Incorporar clàusules que garanteixin l'aplicació dels OTrs en el marc dels convenis amb que es dona aplicació a la modalitat de cooperació bilateral directa i en concertació.
- Incorporar clàusules que garanteixin l'aplicació dels OTrs en les bases de les convocatòries d'ajuts amb que es dona aplicació a la modalitat de cooperació a iniciativa d'altres actors.

Les línies estratègiques que defineix el Pla Director 2007-2010 garanteixen en gran mesura la continuïtat entre el primer i el segon pla director de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya. En efecte, es tracta de tres àmbits de treball estratègics que requereixen d'una actuació sostinguda en el temps. Dues d'aquestes línies s'adrecen a donar resposta a les necessitats i crear les capacitats al Sud (LE1 i LE2) mentre que la tercera esdevé la dimensió complementària, la que implica la transformació d'estructures i visions, així com la sensibilització i la creació de capacitats al Nord. El Pla director 2007-2010 proposa, per a cadascuna de les línies, una assignació de recursos determinada:

QUADRE 3.2. Línies estratègiques segons el Pla Director 2007-2010

LE.1: Línia estratègica de desenvolupament: concentrarà entre el 75 i 78% dels recursos.

LE.2: Línia estratègica d'Acció Humanitària: concentrarà entre el 7 i el 10% dels recursos.

LE.3: Línia d'educació i capacitats: concentrarà entre el 13 i 17% dels recursos.

3.2. La Línia estratègica de desenvolupament

El gruix de la cooperació al desenvolupament que s'impulsa des de la Generalitat de Catalunya s'adreça a crear condicions de desenvolupament i capacitats al Sud, en coherència amb la vocació transformadora del model de cooperació del que es parteix. Conseqüentment, l'assignació de recursos a la línia estratègica de desenvolupament, tal com queda establerta al Pla Director 2007-2010, és la més substancial. Aquesta haurà de concentrar no menys del 75% de l'ajut oficial que es fa des de la Generalitat i fins a un màxim del 78% del mateix.

L'impacte de les actuacions que es duuguin a terme al Sud, en el marc d'aquesta línia estratègica de treball requereix, ineludiblement, de la concentració de les actuacions promogudes i/o liderades per la Generalitat de Catalunya en aquells països i sectors on la contribució de la cooperació catalana pot aportar un valor afegit respecte a la resta de donants.

Les prioritats de concentració geogràfica i sectorial per al 2008 es despleguen tot seguit.

3.2.1. Concentració geogràfica

El Pla Director 2007-2010 suposa un avenç en la concentració geogràfica de l'ajut quan estableix que per al 2010, el 60% dels recursos s'han d'adreçar a 11 països i territoris prioritaris. La resta de l'ajut s'adreçarà, a set països preferents, en una proporció del 20%, i el 20% restant s'adreçarà a la resta de països receptors d'AOD segons estableix el CAD de l'OCDE.

En paral·lel, i fent-se ressò dels compromisos internacionals sobre finançament de l'ajut el Pla Director 2007-2010 fixa una assignació mínima del 20% de l'AOD de la Línia de Desenvolupament per als països que Nacions Unides considera com països menys desenvolupats - PMD/menys avançats –PMA.

**QUADRE 3.2.1. Països i territoris prioritaris i preferents
segons el Pla Director 2007-2010**

	Prioritaris	Preferents
Mediterrània	Marroc, Palestina, Sàhara Occidental	Algèria*, Líban**
Àfrica subsahariana	Moçambic, Senegal	Gàmbia, Camerun Etiòpia

Amèrica del Sud	Bolívia, Colòmbia, Equador	Brasil ^{***} , Perú
Amèrica Central	Guatemala, Nicaragua, El Salvador	

**Es prioritzarà el treball en els sectors: drets humans, governança democràtica i enfortiment del teixit social; construcció de pau; apoderament de les dones.*

***Es prioritzarà el treball en els sectors que contribueixin a la millora de la situació de les persones desplaçades internes i de les refugiades i refugiats palestins.*

****Es prioritzaran geogràficament els Estats del país amb percentatges més alts de pobresa i nivells d'IDH més baixos.*

Amb l'objectiu d'avançar cap als compromisos que fixa el Pla Director 2007-2010 per al 2010, les prioritats per al 2008 són:

Prioritat 1. Garantir que un 60% dels recursos de la línia estratègica de Desenvolupament s'adreci a finançar actuacions als països prioritaris.

- Establir criteris de priorització geogràfica a les bases de les convocatòries d'ajut de l'ACCD i a les convocatòries conjuntes ACCD/departaments i organismes de la Generalitat.
- Focalitzar la convocatòria de programes de l'ACCD en els països i territoris prioritaris de la cooperació de la Generalitat de Catalunya.
- Focalitzar la cooperació bilateral d'iniciativa directa i en concertació als països prioritaris de la cooperació de la Generalitat de Catalunya.
- Establir criteris per a la focalització geogràfica en l'articulació de la modalitat de cooperació multilateral.

Prioritat 2. Elaborar quatre estratègies país de la cooperació de la Generalitat de Catalunya a Nicaragua, Colòmbia, Marroc i Moçambic; i iniciar l'elaboració de quatre estratègies país més a Palestina, Senegal, Guatemala i Equador.

- Elaborar durant el primer semestre de l'any de l'estratègia país de Nicaragua i de la metodologia a aplicar a les estratègies país.

L'estratègia comptarà amb la direcció metodològica i de continguts de la DGCDH, la participació del conjunt d'actors implicats, amb especial atenció als del país soci, i el dictamen dels òrgans de cooperació, coordinació i consulta de la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat.

- Elaborar durant el segon semestre de l'any de les estratègies de Moçambic, Marroc i Colòmbia a partir de la metodologia adoptada per la DGCDH.
- Iniciar l'elaboració, durant el segon semestre de l'any, de les estratègies a Palestina, Senegal, Guatemala i Equador.

Prioritat 3. Enfortir la identificació d'oportunitats d'actuació per a la cooperació catalana i l'establiment d'aliances estratègiques amb actors locals i altres cooperacions en els països prioritaris.

- Desplegar progressivament les representacions permanents de l'ACCD als països prioritaris de la cooperació catalana.
- Promoure la participació regular en les taules de coordinació de donants en aquells països on es compti amb una representació permanent.

Pel que fa al segon grup de països, les prioritats per al 2008 són:

Prioritat 4. Garantir que un 15% dels recursos de la línia estratègica de Desenvolupament s'adreci a finançar actuacions als països preferents.

- Establir criteris de priorització geogràfica a les bases de les convocatòries de projectes de l'ACCD i a les convocatòries conjuntes ACCD/departaments.
- Finançar actuacions en el marc de convenis amb actors multilaterals.

Prioritat 5. Impulsar el diagnòstic, la identificació d'oportunitats d'actuació i l'establiment d'aliances estratègiques amb actors locals i altres cooperacions en els països preferents.

- Valorar quins són els sectors principals d'intervenció de la cooperació catalana als països preferents i la seva potencialitat per a concentrar i articular el gruix de les modalitats de cooperació directa, bilateral en concertació i multilateral.

A Algèria es considerarà, tal com preveu el Pla Director, el treball en l'àmbit dels drets humans, la governança democràtica i l'enfortiment del teixit social, la construcció de pau i l'apoderament de les dones.

De la mateixa manera, al Líban es prioritzarà el treball en els sectors que contribueixin a la millora de la situació de les persones desplaçades internes i de les refugiades i refugiats palestins.

- Durant el 2008 es realitzaran exercicis d'identificació a alguns països preferents amb l'objectiu d'explorar oportunitats de cooperació.

Pel que fa al grup de països menys desenvolupats:

Prioritat 6. Garantir que un 17% dels recursos de la línia estratègica de Desenvolupament s'adreci a finançar actuacions als països menys desenvolupats.

- Establir criteris de priorització geogràfica a les bases de les convocatòries de projectes de l'ACCD i a les convocatòries conjuntes ACCD/departaments.
- Finançar programes regionals a l'Àfrica subsahariana en el marc de convenis amb organismes internacionals, amb fons globals o xarxes internacionals.

Altres països

Prioritat 7. Impulsar actuacions d'incidència política o de seguiment i suport en aquelles zones o països que preveu el Pla Director per raons diverses –entre elles, situacions de postconflicte bèl·lic, de bloqueig, vulneració greu dels drets humans, per tractar-se de nacions sense estat, o estats en construcció. Aquest és el cas de les actuacions als Balcans, Afganistan, Timor Oriental, Cuba, Bòsnia i Hercegovina, Kosovo, Eritrea, Kurdistan, o Txetxènia.

- Donar suport a actuacions en aquests països per mitjà de les diverses modalitats de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.
- **A Bòsnia i Hercegovina, des del Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) es donarà suport al projecte de reconstrucció d'habitatge de caràcter social a persones damnificades, desplaçades i refugiades de guerra a la població de Srebrenica.**
- **A Cuba, des del DMAH es donarà suport al sistema de pronòstic i alerta de pluges localment intenses de la província de Villa Clara i de millora de la infraestructura del sistema provincial de previsió de fenòmens meteorològics perillosos.**

3.2.2. Concentració sectorial

Per a garantir la concentració sectorial de l'ajut, el Pla Director estableix que el gruix dels recursos de la línia de desenvolupament—un 80% concretament— s'hauran d'adreçar a set objectius estratègics, als que s'assigna, per objectiu, un mínim del 7% de despesa. A més, i en coherència amb el model de cooperació del que es parteix, per a dos d'aquests objectius, aquells més directament emparentats en la generació de capacitats i l'apoderament d'actors (OE 4 i OE 5), el pla director proposa una assignació mínima del 15% a assolir al 2010. Tenint en compte les recomanacions del Pla Director i el punt del que es parteix en la distribució de recursos, s'avança una proposta d'assignació orientativa de recursos, segons objectiu, per al 2008:

QUADRE 3.2.2. Assignació pressupostària als objectius estratègics de la Línia de Desenvolupament per al 2008

OE. 1: Dret a la Salut i a l'Aigua.....	17-20%
OE. 2: Dret a l'Educació.....	7%
OE. 3: Capacitats productives, Ocupació i Drets Laborals.....	17-20%
OE. 4: Drets Humans, Governança Democràtica i Enfortiment del Teixit Social.....	14-16%
OE. 5: Apoderament de les dones.....	7-10%
OE. 6: Sostenibilitat.....	7%
OE. 7: Construcció de Pau.....	7%

Les prioritats de la línia estratègica de desenvolupament per al 2008 són:

Prioritat 1. Millorar la cobertura, la qualitat i l'ús dels sistemes de salut públics o amb vocació de servei públic, especialment en l'atenció primària, afavorint l'accés dels sectors de la població amb menys oportunitats.

La cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya compta amb una sòlida trajectòria de treball en l'àmbit de la salut, especialment a l'Àfrica Subsahariana, però també i cada cop més en el grup dels països prioritaris. El suport ininterromput que s'ha donat al Ministeri de Salut de Moçambic des de novembre del 2004 és un bon exemple de la voluntat de fer una aposta estratègica en aquest àmbit.

Una mostra d'aquesta voluntat esdevé la recent creació del Centre de Recerca de Salut Internacional de Barcelona (CRESIB), que compta amb el suport del Departament de Salut i del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa i que orientarà el seu mandat, entre d'altres, a la recerca i a la formació en l'àmbit de les malalties associades amb la pobresa, la globalització de la salut i la malaltia, les epidèmies, i les conseqüències econòmiques de la salut i la malaltia en el desenvolupament.

El Pla Director 2007-2010 proposa concentrar l'actuació de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit del dret a la salut i l'aigua en quatre objectius específics: (1) l'enfortiment dels sistemes públics de salut, (2) la millora de la salut sexual i reproductiva, (3) la contribució a la lluita contra les principals malalties infeccioses i (4) la millora en l'accés de les poblacions més desfavorides a l'aigua potable i als serveis de sanejament bàsics. L'actuació de la Generalitat de Catalunya durant el 2008 s'adreçarà a l'assoliment de tots quatre objectius.

A l'**Àfrica Subsahariana**, es treballarà de forma complementària en els quatre objectius abans referits amb una intensitat especial en els països prioritaris i també preferents de la cooperació catalana. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Moçambic*, l'enfortiment institucional al sistema públic de salut es farà per la via del Suport Pressupostari a través d'aportacions al Fons Comú Provincial, i a través del suport al Programa de Cooperació directa per a l'enfortiment del sector salut a la província d'Inhambane, i mitjançant l'assistència tècnica per a impulsar les necessitats formatives dels i les estudiants de la Facultat de Medicina de Beira a través de l'enviament de professionals de sanitat de Catalunya.

Complementàriament, les actuacions de cooperació directa i de cooperació concertada es reforçaran amb els programes pluriennals liderats per entitats de la societat civil catalana i pel suport al Programa d'UNFPA en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, iniciat al 2005.

- A *Senegal*, l'actuació de la Generalitat es concentrarà en la lluita contra les principals malalties infeccioses a través d'un programa pluriennal de prevenció i diagnòstic precoç, i tractament del VIH/SIDA, la malària i la tuberculosi en població vulnerable de zones rurals de la mà de la Fundació Privada Barcelona SIDA 2002.
- A *Etiòpia*, es donarà suport al sector públic de salut en general i en particular en la reducció de la morbiditat materna a través de la contribució a programes d'organismes multilaterals com UNFPA, entre d'altres.
- En l'àmbit regional, l'ACCD treballarà en els tres primers objectius específics que defineix el Pla Director pel que fa al Dret a la Salut a través de la seva contribució al programa VITA i el suport a la campanya per eliminar la fístula i al Programa

Global per Augmentar la Seguretat dels Subministraments de Salut Reproductiva, d'UNFPA.

A l'**Amèrica Central**, es farà una aposta per l'enfortiment dels sistemes de salut pública a Nicaragua i Guatemala a través de programes adreçats a donar suport als respectius Ministeris de Salut. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Nicaragua*, l'ACCD valorarà la conveniència i coherència d'iniciar un programa pluriennal de suport pressupostari al sistema públic de salut a través d'una aportació al FONSALUD.
- A *Guatemala*, l'ACCD, en concertació amb una ONGD catalana, desenvoluparan un projecte de prevenció, control i tractament de les infeccions de transmissió sexual a Escuintla enfocat a treballadors i treballadores del sexe, i un de suport tècnic al Ministeri de Salut Pública i Assistència Social i als dos hospitals de referència a Ciudad de Guatemala en el desenvolupament d'una aplicació informàtica per al control i avaluació del tractament antiretroviral.

El suport al Ministeri de Salut Pública i Assistència Social de Guatemala es complementarà amb la contribució de l'ACCD al programa d'UNFPA adreçat a aquest ministeri amb l'objecte de reduir la demanda insatisfeta d'anticonceptius.

A la **Mediterrània**, es treballaran de forma complementària els quatre objectius abans referits amb una intensitat especial en els països i territoris prioritaris de la cooperació catalana. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Palestina* l'ACCD valorarà la possibilitat d'impulsar una iniciativa amb l'Autoritat Palestina de l'Aigua per a donar suport a la millora de l'accés a l'aigua.
- Al *Marroc*, el Departament de Salut i l'ACCD donaran suport al Ministeri de Salut en el desenvolupament d'un Programa de drogodependència i SIDA.
- Al *Sàhara Occidental*, l'ACCD en concertació amb una ONGD catalana donaran suport al Front Polisario en la rehabilitació de les infraestructures hospitalàries dels camps de persones refugiades de Tinduf i en l'enfortiment de les capacitats del sistema públic de salut.

A l'**Amèrica del Sud**, l'actuació de la Generalitat en l'àmbit del dret a la salut i a l'aigua es concentrarà en el suport a l'atenció primària del sistema públic de salut i a l'enfortiment institucional dels sistemes públics de provisió d'aigua als països prioritaris. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Bolívia*, es donarà continuïtat a una actuació concertada entre l'ACCD i el Ministerio del Agua de Bolívia en l'enfortiment institucional i el dret a l'aigua. En l'àmbit de l'atenció primària, i a través d'un programa d'una ONGD catalana, s'enfortirà la planificació, gestió i prestació de serveis de la Xarxa d'Atenció Primària de Salut del municipi de Riberalta.
- A l'*Equador*, es donarà suport a una Xarxa de construcció social de la salut al Cantón Sigüig- Equador a través del programa d'una ONGD catalana que subvenciona l'ACCD.

L'acció de la Generalitat de Catalunya en la promoció del dret a la salut i l'aigua als països prioritaris i preferents es veurà complementada pels projectes que desenvoluparan les ONGD catalanes amb el suport de l'ACCD, mitjançant la convocatòria d'ajuts de la línia de desenvolupament.

Prioritat 2. Millorar la cobertura, la qualitat i les capacitats dels sistemes educatius públics o amb vocació de servei públic per satisfer les necessitats bàsiques d'aprenentatge dels sectors de la població amb menys oportunitats, tot potenciant l'educació intercultural multilingüe.

El Pla Director 2007-2010 proposa concentrar l'acció de la Generalitat de Catalunya en la contribució a tres objectius específics en l'àmbit del dret a l'educació: (1) l'enfortiment dels sistemes públics d'educació amb una atenció especial a l'escolarització de les nenes i les adolescents, (2) la satisfacció de les necessitats bàsiques d'aprenentatge de les persones adultes, i (3) la contribució a l'enfortiment de les identitats culturals a partir de l'educació intercultural/multicultural i les llengües territorials.

Les actuacions previstes per al 2008 s'adreçaran a satisfer aquests objectius, ja sigui des d'una estratègia integral com en el cas del treball als països i territoris prioritaris de la Mediterrània i l'Amèrica Central, o de manera més focalitzada en el treball en la resta de països prioritaris o preferents de la cooperació catalana.

Les actuacions en aquest àmbit destaquen per la voluntat d'anar més enllà de l'agenda de mínims que es desprèn dels ODM. En aquest sentit es destinaran esforços importants en dos eixos de treball que no sempre ocupen el lloc central en la cooperació en aquesta matèria: la millora de les capacitats de les persones adultes a través de processos d'aprenentatge ja siguin o no formals, i l'atenció a l'educació en la llengua materna i les llengües territorials. El suport a la campanya d'alfabetització a Nicaragua o el suport a la Direcció Nacional d'Educació Intercultural Bilingüe a Equador esdevenen un exemple d'aquest esforç.

A la Mediterrània, es treballaran de forma complementària els tres objectius abans referits amb una atenció especial en els països i territoris prioritaris de la cooperació catalana. Algunes de les actuacions previstes són:

- Al *Sàhara Occidental* es continuarà donant suport al sistema públic d'educació a través de la cooperació concertada de l'ACCD i ONGD catalanes amb el Front Polisario en la rehabilitació d'infraestructures educatives i programes educatius.
- Al *Marroc*, es donarà continuïtat a la millora de la satisfacció de les necessitats bàsiques d'aprenentatge i capacitat de les persones adultes, mitjançant un programa de promoció de les capacitats i opcions de vida dels ciutadans i ciutadanes d'Errachidia amb una ONGD catalana.

A l'Amèrica Central, l'actuació de la Generalitat de Catalunya en la millora dels sistemes educatius es concentrarà en dos dels països prioritaris. Algunes de les actuacions previstes són:

- A Nicaragua, s'impulsarà una iniciativa concertada entre l'ACCD i la Xarxa Nord-Sud d'Universitats de suport a la campanya per a donar aplicació del mètode d'alfabetització "Yo sí puedo" a la Regió Autònoma Atlàntic Nord.
- A Guatemala, es dona suport a l'elaboració d'una proposta pedagògica per a donar aplicació a la reforma educativa a les escoles del sistema públic, que posa l'accent en l'educació intercultural bilingüe i en l'equitat de gènere, de la mà d'un programa liderat per una ONGD catalana.

A l'**Amèrica del Sud**, el Departament d'Educació i l'ACCD continuaran donant suport a l'enfortiment de les identitats culturals a partir de l'educació intercultural bilingüe. Algunes de les actuacions previstes són:

- A l'*Equador* es continuarà recolzant la Direcció Nacional d'Educació Intercultural Bilingüe (DINEIB) a través del Programa Sasiku d'enfortiment de l'educació intercultural.

A l'**Àfrica Subsahariana**, aquesta prioritat es treballarà durant el 2008 a través de programes de multilaterals i a partir de les iniciatives de la societat civil catalana. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Etiòpia* es donarà suport a un programa d'UNICEF orientat a escolaritzar la població nòmada a partir d'una proposta d'educació bàsica alternativa que forma part del sistema públic d'educació del país.

Des de la Direcció General de Projecció Internacional d'Organitzacions Catalanes es preveu impulsar actuacions adreçades a la millora de la formació de professionals de la formació i docents en l'àmbit de l'educació física.

L'acció de la Generalitat de Catalunya en la promoció del dret a l'educació als països prioritaris i preferents es veurà complementada pels projectes que desenvoluparan les ONGD catalanes amb el suport de l'ACCD, mitjançant la convocatòria d'ajuts de la línia de desenvolupament.

Prioritat 3. Promoure i enfortir les capacitats productives i comercials orientades al desenvolupament humà sostenible, ampliar les oportunitats d'ocupació dels sectors més desfavorits i promoure el respecte dels drets laborals d'acord amb els estàndards internacionals.

La comunitat catalana de cooperació al desenvolupament compta amb demostrades capacitats instal·lades per a desenvolupar una acció destacada en aquest àmbit. Bona prova d'aquesta realitat esdevé l'ampli corol·lari d'actors mitjançant els quals es canalitza l'ajut en aquest sector: l'expertesa del govern de la mà d'agents com el COPCA o el SOC, la iniciativa dels agents empresarials, la interlocució dels sindicats catalans amb els seus homòlegs del Sud, o el compromís de moltes d'ONGD catalanes amb la promoció de la sobirania alimentària als països i territoris prioritaris o preferents de l'acció de la Generalitat de Catalunya.

Aquestes potencialitats es tradueixen en una previsió d'actuacions per al 2008 que aborda de forma integral el treball en aquest àmbit (que s'adreça als cinc objectius específics que defineix el Pla Director) i que es canalitzarà a través de la pràctica totalitat de modalitats i instruments previstos al Pla Director 2007-2010.

- L'acció de la Generalitat en aquest àmbit compta amb dos convocatòries orientades a la consecució d'aquest objectiu: (1) la convocatòria conjunta entre l'ACCD i el COPCA que canalitza ajuts per a promoure la cooperació de les associacions empresarials en la millora de les capacitats productives i comercials dels països socis, i (2) una convocatòria adreçada als sindicats i associacions professionals agràries i a les fundacions i associacions que en depenen, iniciada al 2007 i que es consolida al 2008.
- Des del 2006, a més, la Generalitat està donant suport a una cartera de microcrèdits gestionada per la Fundació un Sol Món dirigida a finançar projectes productius dels col·lectius més vulnerables, amb una especial atenció a les dones. Durant el 2008 es continuarà donant suport a aquesta iniciativa en alguns dels països prioritaris de la cooperació catalana (Moçambic, Senegal, Palestina i Marroc).
- Des del 2005, el COPCA té un fons fiduciari a la Corporació Financera Internacional i que té per objecte finançar assistències tècniques adreçades a millorar les capacitats productives i comercials dels països receptors d'AOD segons el CAD. Les regions prioritàries són la Mediterrània i Amèrica Llatina i els eixos de treball prioritzats són el turisme, la salut, les infraestructures, el medi ambient, la indústria agroalimentària i les petites i mitjanes empreses.

En relació als objectius específics als que s'adreçaran les actuacions, el tret més significatiu és l'aposta per una agenda de sobirania alimentària i d'enfortiment de capacitats organitzatives de petits i petites productors/es i comerciants, especialment a l'Àfrica Subsahariana i a l'Amèrica Central, i una creixent preocupació per la generació d'oportunitats ocupacionals, especialment a la Mediterrània i a l'Amèrica del Sud.

A l'**Amèrica Central**, l'actuació de la Generalitat es concentrarà en dos dels països prioritaris i estarà especialment focalitzada en la promoció del dret a la sobirania alimentària i a enfortir les capacitats organitzatives i d'incidència política dels petits i petites productors/es i comerciants. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Nicaragua*, l'ACCD estudia donar suport al Ministerio Agropecuario y Forestal en la promoció del dret a la sobirania alimentària. Es valorarà la possibilitat de fer-ho via suport pressupostari.

El treball en l'àmbit de la sobirania alimentària es complementarà amb el finançament d'un programa d'una ONGD catalana que té per objecte establir una cadena solidària de producció i comercialització del frijol; i la contribució a la FAO en el desenvolupament d'un projecte de millora de la seguretat alimentària per a comunitats indígenes de San Carlos i Wiwinak del municipi de Waspán.

- A *Guatemala*, l'ACCD donarà suport a la Red Nacional para la Defensa de la Seguridad y la Soberania Alimentaria de Guatemala a través d'un suport directe a alguna entitat guatemalenca que forma part de la xarxa. El treball en l'àmbit de la sobirania alimentària es complementarà amb els programes d'ONGDs catalanes finançats per l'ACCD d'ONGD catalanes.

El treball amb multilaterals a Guatemala en aquest àmbit s'orientarà, amb FAO, a donar suport a organitzacions de desenvolupament local i amb PNUD, a la reactivació econòmica i sanejament ambiental del territori de la conca del llac Atitlán.

- A *El Salvador* s'iniciarà una actuació en l'àmbit de la sobirania alimentària mitjançant la contribució de l'ACCD a la FAO.

Complementàriament, l'ACCD finançarà un programa d'una ONGD catalana d'abast regional orientat a l'enfortiment de les organitzacions de professionals de petita producció de cafè.

A l'**Àfrica Subsahariana**, la promoció del dret a la sobirania alimentària i la millora de l'accés al crèdit esdevenen àrees prioritàries de treball aquest 2008, amb un èmfasi especial al Senegal. L'aposta de l'ACCD per donar suport a Via Campesina en l'àmbit regional (Àfrica Subsahariana) i potencialment a escala internacional, forma part de la mateixa estratègia. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Senegal*, es donarà continuïtat al programa de desenvolupament rural integral a la Regió de Kolda, mitjançant una aliança estratègica entre l'ACCD i les contraparts públiques i privades– Agència Regional de Desenvolupament de la regió de Kolda, i tres consorcis d'entitats locals: FODDE (Forum pour un Développement Durable Endogene) - APRAF/K (Association des Présidentes Régionales d'Associations Féminines de la région de Kolda), ADESC (Association pour le Développement de Sare Coly Salé) – KISAL (Association d'Appui au Développement dans la Région de Kolda) i AFDEC (Association pour la Formation, le Développement l'Education et la Culture) – CASADES (Comité d'appui et de soutien au développement économique et social).
- Als països preferents com *Camerun i Etiòpia* també es desenvoluparan actuacions en aquest àmbit ja sigui de la mà d'ONGD catalanes com en el cas de Camerun o via contribucions a Programes d'Organismes multilaterals com és el cas de la FAO a Etiòpia.

A l'**Amèrica del Sud**, els esforços es concentraran en la promoció del dret a la sobirania alimentària i la creació d'oportunitats d'ocupació dels sectors més desfavorits. Algunes de les actuacions previstes són:

- A l'*Equador*, el COPCA, Àgora Nord-Sud i l'ACCD continuaran donant suport a les estratègies Integrals i de foment de Cadenes sostenibles i Competitives de Bolívar.
- A *Bolívia* l'ACCD donarà suport a programes de promoció de la sobirania alimentària i de generació d'ingressos amb ONGD catalanes.
- Al *Brasil*, l'ACCD continuarà donant suport a l'Escola Nacional Florestan Fernandes (ENFF) - Movimento sem Terra, en l'extensió del model pedagògic rural de la ENFF per l'enfortiment de la reforma agrària a Brasil.
- Finalment, el Servei d'Ocupació de Catalunya i l'ACCD acompanyaran a la Direcció Nacional de Empleo del Ministerio de Trabajo y Seguridad Social de l'Uruguai en un procés de descentralització del foment de l'ocupació amb la instal·lació pilot de quatre centres públics d'ocupació territorials a diferents departaments de l'Uruguai amb l'objectiu d'incrementar la qualitat i quantitat de l'ocupació així com per promoure la reinserció de la població desocupada, especialment de les dones i la població jove.

A la **Mediterrània**, les actuacions que conduirà la Generalitat de Catalunya en aquest àmbit s'adreçaran fonamentalment a la generació d'oportunitats d'ocupació i a la millora de les capacitats productives i comercials dels sectors més desfavorits als països i territoris prioritaris. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Palestina*, l'ACCD estudiarà donar suport a l'Autoritat Nacional Palestina en un projecte de creació d'ocupació en l'àmbit rural.

A més, es promouran les capacitats comercials i de marketing de petits granges palestins vulnerables a la zona de Cisjordània a través del suport a un programa d'una ONGD catalana.

- Al *Marroc*, el COPCA, CCOO, PIMEC, Foment del Treball Nacional i la Universitat Autònoma de Barcelona desenvoluparan la tercera fase del Programa que desenvolupa els aspectes sociolaborals de les inversions catalanes i espanyoles al Magrib.

L'ACCD finançarà un programa de promoció d'activitats econòmiques i eco turisme al Parc Nacional d'Al Hoceima-, liderat per una ONGD catalana.

L'acció de la Generalitat de Catalunya en la generació de capacitats productives, oportunitats ocupacionals i la promoció dels drets laborals als països prioritaris i preferents es veurà complementada pels projectes que desenvoluparan les ONGD catalanes amb el suport de l'ACCD, mitjançant la convocatòria d'ajuts de la línia de desenvolupament.

Prioritat 4. Afavorir, en el marc de la promoció de la governança democràtica, la inclusió i la transparència en la presa de decisions pública, la garantia i l'exercici efectiu de tots els drets humans individuals i col·lectius i l'apoderament dels actors i del teixit social amb més capacitat transformadora.

El Pla director de cooperació al desenvolupament 2007-2010 reconeix que la generació de ciutadania crítica, l'aprofundiment democràtic de les societats i l'apoderament de la societat civil en la seva capacitat d'introduir temes a l'agenda política esdevé una prioritat per a una cooperació amb voluntat de transformació social i que té per mandat crear capacitats al Sud.

Les actuacions de la Generalitat de Catalunya per a donar aplicació a aquesta prioritat s'adreçaran al conjunt d'objectius específics definits al Pla Director: (1) promoció dels drets humans, (2) millora de la institucionalitat democràtica i de les polítiques públiques, (3) apoderament d'actors i del teixit social, i (4) acompanyament de processos de descentralització i promoció del bon govern local.

La promoció de l'aprofundiment democràtic en els països prioritaris i preferents de la cooperació catalana esdevindrà una línia de treball conjunt entre l'ACCD i el Parlament de Catalunya a partir de l'articulació d'un acord de col·laboració en l'àmbit de l'enfortiment dels legislatius dels països socis.

Tot i que les actuacions en aquest àmbit esdevindran una prioritat en el conjunt dels països prioritaris i preferents de la cooperació catalana, adquireixen un pes específic en l'agenda de treball a l'Amèrica del Sud i a la Mediterrània.

A l' **Amèrica del Sud**, l'acció en matèria de Drets Humans, Governança democràtica i enfortiment del teixit social tindrà una aproximació regional, però també i necessàriament una agenda específica als països prioritaris, com en el cas d'Equador i

Bolívia on el fet de tenir oberts processos de reforma constituent constitueix un escenari d'oportunitat política immillorable. Algunes de les actuacions previstes són:

- En l'àmbit regional, l'ACCD donarà suport a un programa per a promoure la defensa i l'exigibilitat dels Drets Econòmics, Socials i Culturals i el Dret a la Ciutat.
- A *Ecuador*, en l'àmbit estatal, l'ACCD acompanyarà el procés de l'Assemblea Constituent, amb una atenció especial a l'impuls de la participació ciutadana i a la promoció de la defensa dels drets col·lectius del poble indígena en el marc de l'Assemblea Constituent. El treball amb les organitzacions indígenes, en la defensa de la seva agenda política, es veurà complementat amb un programa subvencionat per l'ACCD.

També en l'àmbit estatal, l'ACCD finançarà un programa de suport a l'organització d'una Minga Ciutadana per aprofundir en la participació i el canvi social en diverses localitats.

En l'àmbit sub-estatal, l'ACCD donarà suport a la Prefectura de Tungurahua en l'enfortiment del model de gestió participativa d'aquest govern provincial.

- A *Bolívia*, l'ACCD continuarà donant suport al govern en el desenvolupament del procés que derivi a la finalització de l'Assemblea Constituent.

El Departament de Justícia, treballarà en la promoció i l'exercici efectiu dels Drets Humans a través d'un conveni de cooperació entre l'Arquebisbat de Cochabamba.

- A *Colòmbia*, l'ACCD impulsarà els processos de participació democràtica dels sectors populars de diverses ciutats del país (entre elles Medellín i Bogotá) a través d'un programa.
- El Departament de Justícia contribuirà a l'enfortiment institucional a països del Con Sud mitjançant assistències tècniques a la Defensoria Nacional a Xile i la Direcció General de Presons a l'Uruguai.

A la **Mediterrània**, l'acció de la Generalitat es focalitzarà en la promoció dels Drets Humans i l'apoderament d'actors i es desplegarà majoritàriament als països prioritaris. Algunes de les actuacions previstes són:

- Al *Marroc*, l'ACCD en concertació amb una ONGD catalana donarà suport a l'Associació Marroquina de Drets Humans per a la promoció dels Drets Humans, Econòmics, Socials i Culturals.

En l'àmbit subestatal, es continuarà desenvolupant un programa de promoció de bona governança local al Nord del país.

- A *Palestina*, l'ACCD dóna suport a un Programa d'enfortiment i desenvolupament comunitari i de promoció de la participació ciutadana en el marc dels comitès populars.

Complementàriament, L'ACCD promourà els DESC, amb particular atenció al dret a l'habitatge, a través del suport al Comitè de Rehabilitació d'Hebron i, en concertació amb l'Ajuntament de Barcelona es donarà suport a l'Ajuntament de Gaza en el mateix àmbit.

La Secretaria de Joventut impulsarà una identificació a Palestina amb l'objectiu d'explorar futures col·laboracions amb entitats juvenils i altres agents de la societat civil palestina amb l'objecte d'incidir en l'enfortiment del teixit associatiu palestí.

A l'**Amèrica Central** l'acció de la Generalitat en aquest àmbit es concentrarà en el suport als governs sub-estats i l'enfortiment de l'Estat de Dret. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Nicaragua*, el Departament de Justícia i l'ACCD continuaran prestant suport a la Corte Suprema de Justicia i a la Defensoria Pública amb l'objectiu de millorar l'accés a la justícia de la població amb menys recursos a dos departaments: Masaya i Matagalpa.

En relació als governs subestats, l'ACCD continuarà donant suport als governs del RAAN i RAAS del Carib Nicaragüenc per a la gestió pública autonòmica mitjançant l'oficina del PNUD Nicaragua.

A l'**Àfrica Subsahariana**, la Generalitat de Catalunya comença a desenvolupar una agenda de governança democràtica molt centrada en els països prioritaris. Algunes de les actuacions previstes són:

- A Senegal, l'ACCD continuarà donant suport a una actuació de cooperació directa amb l'entitat local Institut PANOS en la promoció de la llibertat d'expressió i l'enfortiment de les organitzacions de la societat civil.

Complementàriament, l'acord de cooperació amb el govern regional de Kolda, incorpora un component específic d'enfortiment institucional de l'Agència Regional de Desenvolupament que contempla, entre d'altres, una assistència tècnica per a donar suport a les tasques de planificació de l'ARD.

L'acció de la Generalitat de Catalunya en la promoció dels Drets Humans, la Governança democràtica i l'enfortiment del teixit social als països prioritaris i preferents es veurà complementada pels projectes que desenvoluparan les ONGD catalanes amb el suport de l'ACCD, mitjançant la convocatòria d'ajuts de la línia de desenvolupament.

Finalment, la Generalitat participarà en les missions d'observació electoral d'àmbit estatal, sub-estatal i local que esdevinguin pertinents en els països prioritaris i preferents de la cooperació catalana.

Prioritat 5. Augmentar les capacitats i l'autonomia de les dones, reconèixer, visibilitzar i promoure la seva participació equitativa, real i efectiva en els processos de desenvolupament humà, particularment en tots els àmbits de la vida pública, la presa de decisions i l'economia, defensar i promoure tots els drets de les dones i combatre la violència contra les dones.

El Pla Director 2007-2010 proposa concentrar l'actuació de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de l'apoderament de les dones en quatre objectius específics: (1) la promoció i defensa de l'exercici dels drets humans per part de les dones, (2) la contribució a la prevenció i eradicació de tot tipus de violències contra les dones, (3) la visibilització i promoció de la representació i participació paritàries i estables de les dones en les estructures de poder i en la presa de decisions en tots els nivells i àmbits

i (4) la promoció de l'autonomia econòmica de les dones i el seu accés i participació plena en l'economia.

Durant el 2008, la cooperació de la Generalitat s'adreçarà a l'assoliment de tots quatre objectius, tot i que es vol fer un èmfasi especial en la identificació d'oportunitats d'actuació en la promoció de l'autonomia econòmica de les dones.

A més, es vol impulsar la relació amb els organismes d'igualtat i les organitzacions i xarxes de dones feministes als països prioritaris i preferents de la cooperació catalana amb l'objectiu, a mig termini, de contribuir a enfortir les polítiques i les institucions locals que tenen el mandat d'apoderar les dones i transformar les relacions de poder entre homes i dones.

Una de les aliances estratègiques de la Generalitat en el treball en aquest àmbit esdevé el treball conjunt de la DGCDH amb l'Institut Català de les Dones en el marc del suport a UNIFEM des del 2005. L'acord involucra un total de sis països prioritaris i preferents en àmbits de treball com ara la promoció dels lideratges de dones joves, l'enfortiment de les polítiques de dones, l'autonomia de les dones i la promoció de la participació política de les dones, i l'eradicació de la violència contra les dones.

A l'Àfrica Subsahariana, es treballarà en els tres primers objectius abans referits amb una intensitat especial en els països prioritaris i preferents de la cooperació catalana. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Moçambic*, l'actuació de la Generalitat de Catalunya, de manera coordinada entre l'ACCD i l'ICD, es concentrarà en l'enfortiment de les polítiques i institucions d'igualtat de gènere i les organitzacions i xarxes de dones i feministes mitjançant un possible acord marc amb el Ministeri de la Dona i la consolidació de l'acord amb el Forum Mulher.
- A *Senegal*, l'actuació de la Generalitat en l'àmbit de l'apoderament de les dones s'integra en el programa d'actuació a Kolda, regió on es concentren geogràficament la major part de les actuacions previstes. A través d'un acord amb UNIFEM es treballarà en l'enfortiment de les associacions de dones per augmentar la seva capacitat per accedir i participar en la presa de decisions i en el lideratge, des de l'àmbit local i comunitari.
- A *Etiòpia*, es treballarà a través d'UNIFEM en la reducció de la vulnerabilitat de les dones davant del VIH/SIDA i en l'eliminació de totes les formes de discriminació així com de violències contra les dones.

A la Mediterrània, es treballaran els tres primers objectius abans referits amb una intensitat especial a Marroc i Algèria. Algunes de les actuacions previstes són:

- Al *Marroc*, es vol consolidar el treball a través dels organismes multilaterals en aquest àmbit. D'una banda, donant suport al Ministeri de Justícia mitjançant un acord amb UNIFEM per a promoure la defensa dels drets humans de les dones, i contribuir a l'eradicació de totes les formes de violència contra les dones. D'altra banda, i també via UNIFEM, es donarà suport a l'Associació Democràtica de Dones Marroquines (ADFM) per incrementar la presència de les dones en els espais de presa de decisions en l'àmbit local a través de la integració de la perspectiva de gènere en la planificació i l'elaboració de pressupostos.

- Al Sàhara, s'identificarà una línia de treball per visibilitzar i promoure la representació i la participació de les dones en la presa de decisions amb la Unió Nacional de dones Saharauis .
- A Algèria, es donarà suport a la igualtat entre dones i homes a la Cabília a través d'un programa amb una ONGD catalana i s'obrirà una línia de treball amb UNIFEM.

A l'**Amèrica del Sud**, l'actuació de la Generalitat es concentrarà en promoure la representació i la participació de les dones en les estructures de poder i en la presa de decisions, i en promoure i defensar l'exercici dels drets humans per part de les dones. Algunes de les actuacions previstes són:

- A l'Equador, es continuarà donant suport a un programa per a l'exigibilitat de l'aplicació de la Llei de Maternitat Gratuïta a través de l'enfortiment organitzatiu i de lideratges mitjançant l'Associació de *Mujeres por la Vida* i el *Consejo Nacional de las Mujeres* (CONAMU). Amb aquesta darrera institució s'iniciarà un programa de suport a la participació política i a l'enfortiment de les organitzacions de dones del país.
- A Uruguai, es continuarà donant suport a través d'un acord amb UNIFEM, a l'*Instituto Nacional de las Mujeres* (INAMU) per enfortir-lo i legitimar-lo com la institució que lidera les polítiques per a la igualtat de gènere al país.
- En l'àmbit regional, es continuarà donant suport a l'enfortiment de lideratges de dones joves per potenciar la seva participació en xarxes regionals com ara *Red Latinoamericana y Caribeña de Jóvenes por los Derechos Sexuales y Reproductivos* (REDLAC), la *Articulación de Mujeres Jóvenes trabajando en América Latina y el Caribe por los Derechos Humanos y la Ciudadanía* (AMJ), les *Jóvenes Feministas de São Paulo* (Brasil), les *Ramonas* (Paraguai) i la *Red de Educación Popular Entre Mujeres* (REPEM), mitjançant un acord amb UNIFEM.

A l'**Amèrica Central**, s'identificaran actuacions a dos dels tres països prioritaris (Nicaragua i Guatemala) en l'àmbit de la promoció i defensa dels drets humans per part de les dones en condicions d'igualtat i no discriminació, i la seva participació en les estructures de poder i en la presa de decisions, especialment en l'àmbit dels drets sexuals i reproductius.

L'acció de la Generalitat de Catalunya en l'apoderament de les dones als països prioritaris i preferents es veurà complementada pels projectes que desenvoluparan les ONGD catalanes amb el suport de l'ACCD, mitjançant la convocatòria d'ajuts de la línia de desenvolupament i la convocatòria conjunta entre l'ACCD i el COPCA en la línia de desenvolupament, així com a través de les subvencions que l'ICD ofereix a les entitats amb l'objectiu de promoure la representació i participació paritàries i estables de les dones en les estructures de poder i en la presa de decisions.

Prioritat 6. Millorar les capacitats i titularitats dels actors del sud per assegurar un accés, ús i control sostenible dels recursos naturals i la protecció i conservació dels ecosistemes, així com un accés equitatiu als seus actius ambientals, en especial, l'accés a la terra.

L'objectiu estratègic de la sostenibilitat mediambiental adquireix rang de prioritat sectorial amb l'entrada en vigor del Pla director de cooperació al desenvolupament 2007-2010.

L'aposta per aquesta prioritat sectorial obeeix tant al pes creixent que l'agenda de sostenibilitat adquireix en l'agenda de desenvolupament humà com a les potencialitats dels actors públics i privats de la societat catalana per aportar valor afegit en aquest àmbit de treball.

El Pla Director estructura les actuacions d'aquesta prioritat sectorial en tres grans àmbits: la millora de la gestió ambiental en temes crítics com l'aigua, el sòl i l'energia, la millora de la planificació de les prioritats ambientals de les diferents realitats, i, la contribució a la disminució dels riscos ambientals i les vulnerabilitats socials.

Amb aquest teló de fons, el 2008 la Generalitat de Catalunya, des del Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) continuarà donant suport a les iniciatives d'educació ambiental i capacitació per al desenvolupament sostenible i la planificació i avaluació ambiental de plans, programes i projectes a través del suport a la Fase V del programa "Across the Waters" de promoció d'estratègies per al desenvolupament sostenible a la Mediterrània i el suport a un taller sobre avaluació ambiental estratègica a Llatinoamèrica.

A l'**Amèrica Central**, la Generalitat es concentrarà en els països prioritaris de la cooperació catalana. Algunes de les actuacions previstes són:

A *El Salvador*, des de l'ACCD es promourà la governabilitat de la sostenibilitat mediambiental a través del suport a un programa orientat a la promoció de la governabilitat comunitària per la gestió ambiental al municipi de Jucuarán

En relació a la gestió de residus, l'ACCD, en concertació amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona, impulsarà un projecte de gestió integral de residus sòlids del municipi de San Salvador, en col·laboració amb la Municipalitat de San Salvador.

- A Nicaragua, l'ACCD donarà suport a AMICTLAN-Asociación de Municipios Integrados por la Cuenca y Territorios de Laguna de Apoyo de Nicaragua en el Programa integral per l'ordenament ambiental d'Apoyo.

A més, des del DMAH es donarà suport a l'intercanvi de coneixement i experiències en el camp de la meteorologia.

A la **Mediterrània**, la Generalitat donarà suport a la Fase V del programa "Across the Waters" de promoció d'estratègies per al desenvolupament sostenible i es concentrarà en els països prioritaris de la cooperació catalana. Algunes de les actuacions previstes són:

- Al *Marroc*, en l'àmbit de la gestió dels residus, l'ACCD en concertació amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona donarà suport a un programa de millora del tractament de residus a Tanger.
- Al Sàhara Occidental, l'ACCD, en concertació amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona, donarà suport a un projecte de gestió de residus sòlids als camps de persones refugiades de Tinduf.

A l'**Amèrica del Sud**, l'actuació de la Generalitat es concentrarà en un dels països prioritaris de la regió. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Bolívia*, en l'àmbit de la gestió sostenible de l'aigua, el DMAH donarà suport a l'ampliació de la xarxa d'aigua potable a Laja i Viacha, donarà un acompanyament al procés d'enfortiment institucional de les administracions implicades en l'abastament d'aigües en col·laboració amb l' Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i el Ministerio del Agua.

En relació a la gestió sostenible dels residus, l'ACCD el DMAH, el Municipio del Alto i el Ministerio del Agua de Bolívia continuaran apostant per l'enfortiment institucional i el suport a la planificació de la gestió de residus municipals a El Alto.

A l'**Àfrica Subsahariana**, la Generalitat es concentrarà en un dels països prioritaris de la regió. Algunes de les actuacions previstes són:

- Al *Senegal*, l'ACCD i el DMAH valoraran la possibilitat d'emprendre un projecte d'enfortiment institucional i capacitat dels agents de l'aigua a d'Ndiossy i Thilla en col·laboració amb la Division Regional de l'Hydraulique.

L'acció de la Generalitat de Catalunya en la sostenibilitat mediambiental als països prioritaris i preferents es veurà complementada pels projectes que desenvoluparan les ONGD catalanes amb el suport de l'ACCD, mitjançant la convocatòria d'ajuts de la línia de desenvolupament.

Prioritat 7. Millorar les capacitats dels actors del sud per prevenir i gestionar les conductes violentes en els conflictes, contribuir als processos de transformació dels conflictes violents i afavorir la construcció de la pau tot transformant els conflictes que afecten negativament els processos de desenvolupament.

En el context del Pla director 2007-2010, l'agenda de treball en l'àmbit de la construcció de pau abasta tots els processos, actuacions, instruments i recursos dirigits a convertir els conflictes violents i/o amb risc de generar violència en situacions de pau estable, justa i duradora. L'actuació, però, varia d'acord amb el moment d'intervenció en el cicle de les conductes en el conflicte.

En el marc dels objectius definits pel Pla Director, durant el 2008 es prioritzaran les actuacions conduents a: (1) millorar el coneixement i apropiació de les formes i instruments per analitzar i intervenir en conflictes - amb un èmfasi especial en les prioritats geogràfiques de la cooperació catalana i en els col·lectius tradicionalment exclosos-, (2) millorar la capacitat dels diversos actors involucrats en els processos de construcció de pau, (3) donar suport a les iniciatives de solució pacífica de conflictes armats, processos de negociació, mediació i creació de confiança (espais de trobada i participació), i (4) prestar suport i l'acompanyament als actors, locals i regionals, especialment civils i amb una atenció especial a les dones, en la participació en els processos de construcció de pau.

L'expertesa de la comunitat catalana per al desenvolupament en aquest àmbit, ja sigui en el sí del govern com en el cas de l'Oficina de promoció de la Pau i dels Drets Humans i l'ACCD o en els centres acadèmics com l'Escola de Cultura de Pau, contribuiran a articular una agenda de treball sòlida en el desenvolupament programàtic d'aquesta prioritat sectorial.

De manera complementària, les reformes iniciades al 2007 en la composició i el funcionament del Consell Català de Foment de la Pau amb l'objecte de millorar-ne la

seva eficàcia i capacitat d'incidència, obren la via per a l'enfortiment institucional d'aquest òrgan durant el 2008.

A l'**Àfrica Subsahariana**, s'exploraran i identificaran noves oportunitats d'actuació, amb la idea d'establir aliances estratègiques. Algunes de les actuacions previstes són:

- L'ACCD estudiarà donar suport a programes i projectes de pau i de desarmament, desmobilització i reintegració (DDR) a l'Àfrica Subsahariana.
- Al Senegal, amb UNICEF, es donarà suport a la formació en cultura de pau i resolució pacífica de conflictes a la regió de Cassamance. Complementàriament es donarà suport a una entitat local (RADHHO) en l'observació de les eleccions.
- A Etiòpia, l'ACCD durà a terme una d'identificació per a explorar possibles actuacions en matèria de construcció de pau.

A l'**Amèrica del Sud**, en aquelles realitats que han patit violència política la Generalitat acompanyarà processos de recuperació de la memòria històrica i atenció psicosocial comunitària. L'actuació de la Generalitat es concentrarà en un dels països prioritaris. Algunes de les actuacions previstes són:

- A Colòmbia, l'ACCD durà a terme actuacions per a reforçar i millorar les capacitats dels actors per a la transformació pacífica del conflicte armat intern i per afavorir el procés de veritat, justícia i reparació.

El treball en aquest àmbit es desenvoluparà en el marc d'aliances estratègiques amb actors de la societat civil colombiana o en el marc de programes impulsat per organismes multilaterals com el PNUD o l' OACNUDH. Aquest últim posarà un èmfasi especial en la participació de les dones en la prevenció de conflictes violents i en els processos de construcció de pau.

L'ACCD, durant el 2008 explorarà la possibilitat d'iniciar una relació de col·laboració amb entitats públiques com la Gobernación de Nariño o el Gobierno Distrital de Bogotá.

Complementàriament, es donarà suport a les actuacions que contribueixen al millor coneixement dels conflictes mitjançant el treball de centres d'expertesa reconeguda com l'Escola de Cultura de Pau i la Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia, posant l'accent en la participació plena de les dones en els processos de construcció de pau.

Finalment, l'ACCD continuarà donant suport a un programa per a impulsar la participació de les dones en la resolució del conflicte i en els processos de construcció de pau, mitjançant un acord amb UNIFEM.

A la **Mediterrània**, l'actuació de la Generalitat es concentrarà a Palestina, on l'ACCD recolzarà actuacions de suport psicosocial per als refugiats i refugiades palestins afectats per la violència als territoris ocupats amb UNRWA.

L'acció de la Generalitat de Catalunya en aquest àmbit es veurà complementada per les subvencions que l'ICD ofereix a les entitats pel que fa a l'enfortiment de capacitats i l'impuls de la participació de les dones en els processos de pau.

A l'**Amèrica Central**, l'actuació de la Generalitat es concentrarà en els països prioritaris que estableix el Pla Director. Algunes de les actuacions previstes són:

- A *Guatemala*, es continuarà donant suport a la Procuradoria de los Derechos Humanos en la recuperació de l'arxiu històric de la Policia Nacional.
- A l'*Salvador*, l'ACCD iniciarà una actuació adreçada a millorar la seguretat ciutadana en l'àmbit local, en col·laboració amb l'oficina nacional del PNUD.

La Generalitat continuarà donant suport a ombudsperson i altres organitzacions de defensa i promoció dels drets humans d'àmbit nacional i internacional. El treball en aquest àmbit requerirà del treball en col·laboració amb centres d'expertesa com el Síndic de Greuges, l'Institut de Drets Humans de Catalunya i l'Alta Comissionada de Nacions Unides pels DDHH, entre d'altres.

Participar a la "Primera Conferència de Diplomàcia de Ciutats" organitzada per Ciutats i Governos Locals Units a La Haia

L'acció de la Generalitat de Catalunya en la construcció de pau als països prioritaris i preferents es veurà complementada pels projectes que desenvoluparan les ONGD catalanes amb el suport de l'ACCD, per la via de les convocatòries.

3.3. La Línia estratègica d'Acció Humanitària

El Pla Director 2007-2010 estableix que l'objectiu estratègic en l'àmbit de l'acció humanitària per al nou cicle de planificació és el d'ajudar a prevenir i pal·liar el sofriment de les persones afectades per catàstrofes d'origen natural o humà, a restablir els seus drets fonamentals i la seva dignitat humana, i reduir la seva vulnerabilitat davant les catàstrofes.

Per tant, l'orientació de l'ajut es basarà en les necessitats de les persones afectades i, en cap cas, en altres criteris o interessos, i les actuacions seran proporcionals a les necessitats d'acord a un anàlisi prèvia, tal com determina el consens internacional en matèria de bones pràctiques en l'acció humanitària al que la cooperació de la Generalitat de Catalunya s'adhereix.

QUADRE 3.3. Objectius específics de la Línia d'Acció Humanitària

Objectiu específic 1.1. Satisfer les necessitats immediates de les poblacions afectades per catàstrofes d'origen natural o humà restablint els seus drets fonamentals i la seva dignitat humana, amb un èmfasi especial en els col·lectius especialment vulnerables*.

Objectiu específic 1.2. Pal·liar el sofriment de les poblacions afectades per crisis de llarga durada restablint els seus drets fonamentals i la seva dignitat humana, amb una atenció especial a l'Àfrica Subsahariana*.

Objectiu específic 1.3. Ajudar a reduir la vulnerabilitat futura de les poblacions que han patit desastres naturals (preparació, mitigació i prevenció)*.

El Pla Director, estableix una assignació del **35% dels recursos d'aquesta línia a satisfer les **necessitats immediates** de les poblacions afectades per catàstrofes d'origen natural o humà i*

*el 65% restant a pal·liar el sofriment de les poblacions afectades per **crisis de llarga durada** i ajudar a **reduir la vulnerabilitat** futura.*

Amb aquest marc de referència, les prioritats de la línia d'acció humanitària per al 2008 són:

Prioritat 1. Millorar la coordinació i l'eficàcia en la resposta de la Generalitat de Catalunya per a satisfer les necessitats immediates de les poblacions afectades per catàstrofes d'origen natural o humà.

- Tramitar, aprovar i aplicar la reforma del decret que regula el Comitè Català d'Acció Humanitària d'Emergència i dels canvis que se'n deriven amb l'objecte de millorar-ne el funcionament i consolidar-lo com un espai de coordinació entre els diferents actors catalans que treballen en aquest àmbit.
- Seguir enfortint les capacitats de l'ACCD per a fer el seguiment de les crisis i/o catàstrofes d'origen natural o humà de manera de millorar-ne la capacitat de resposta.
- Aprovar el Protocol de funcionament del Comitè Català d'Acció Humanitària d'Emergència.

Prioritat 2. Millorar l'abast i l'impacte de l'acció humanitària de la Generalitat de Catalunya en les grans crisis humanes que afecten l'Àfrica.

- Amb l'ACNUR, es mantindrà el suport a la resposta humanitària per atendre a la població desplaçada txadiana i a la població refugiada procedent de Darfur, present a l'Est del Txad.
- Es treballarà conjuntament amb UNICEF per participar en la resposta en matèria de Salut i/o aigua i sanejament en alguna de les crisis humanes que afecten el planeta, fent particular atenció a les que tenen lloc al continent Africà.
- Amb altres actors multilaterals i actors de referència dins l'àmbit humanitari s'explorarà la possibilitat de donar resposta a crisis humanitàries de llarga duració o emergències puntuals.
- Amb actors catalans i locals, es potenciarà el treball d'assistència i protecció a les víctimes civils dels conflictes anomenats "oblidats", aquells que reben poca atenció per part de la comunitat internacional en general i dels mitjans de comunicació en particular.
- L'ACCD donarà una resposta a crisis de llarga durada com la que afecten a la població del Sàhara Occidental en col·laboració amb Creu Roja i amb ACNUR en la creació de mesures de creació de confiança al Sàhara (CBMs) que permetin incrementar els contactes personals entre les comunitats de refugiades i refugiats i els seus familiars.
- Es valorarà la possibilitat de dissenyar una convocatòria d'ajuts específica adreçada a finançar projectes humanitaris que tinguin per objecte arribar a les persones més vulnerables que són víctimes d'aquests conflictes "oblidats".

Prioritat 3. Potenciar el treball en l'àmbit de la Gestió de riscos i la Prevenció de Desastres amb una atenció especial a Amèrica Llatina

- Consolidar la línia específica sobre Gestió de riscos i Prevenció de Desastres amb la convocatòria de programes amb l'objectiu d'incrementar l'abast i la previsibilitat d'aquestes actuacions mitjançant el finançament de nous programes pluriennals.
- Identificar actors catalans i/o internacionals (OCHA, BCPR) amb els que establir aliances estratègiques per a desenvolupar actuacions en aquest àmbit.

3.4. La Línia estratègica d'Educació i Capacitats

La tercera línia estratègica del Pla director, la Línia d'Educació i Capacitats, s'orienta a la ciutadania catalana amb un doble objectiu.

En primer lloc, fomentar el coneixement i el compromís cívic de la ciutadania amb el desenvolupament humà sostenible i la cooperació per al desenvolupament per mitjà de l'educació per al desenvolupament i la sensibilització. En relació a aquest objectiu, el 2008 destaca l'elaboració de l'Estratègia d'Educació per al Desenvolupament, que marcarà el full de ruta de la Generalitat per als propers anys en aquest àmbit.

En segon lloc, millorar les capacitats dels actors de la cooperació per al desenvolupament públics i privats de Catalunya, element cabdal per a la millora de la qualitat de la cooperació. D'acord amb el Pla director, el 2008 s'incidirà en la formació i la capacitat teòrica i pràctica, el foment de la recerca i el reforç de les capacitats institucionals dels actors de la cooperació catalana.

Pel que fa a l'assignació de recursos, dues terceres parts dels recursos de la Línia es destinaran al primer objectiu, mentre que el segon objectiu en rebrà una tercera part.

Presentem a continuació les prioritats d'intervenció i principals actuacions en relació amb aquests dos objectius:

Pel que fa a l'educació i la sensibilització:

Prioritat 1. Reforçar la planificació concertada i la coordinació dels diferents agents involucrats en l'educació per al desenvolupament a Catalunya

- Elaborar i adoptar, mitjançant un procés de participació i de consulta, l'estratègia pluriennal d'educació per al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.
- Definir i consensuar la composició, les funcions i el funcionament de la taula de planificació, de concertació i de coordinació dels agents implicats en l'educació per al desenvolupament a Catalunya.

Prioritat 2. Impulsar l'educació per al desenvolupament en l'educació formal, no formal i informal, així com la sensibilització social en relació amb les diverses

temàtiques relacionades amb el desenvolupament, les relacions nord-sud i la cooperació per al desenvolupament.

- Impulsar, el Departament d'Educació, la formació del professorat en interculturalitat, pau, coeducació i mediació.
- Continuar participant, l'ACCD i el Departament d'Educació, en la Xarxa d'Escoles Compromeses amb el Món, contribuint a consolidar, potenciar i donar difusió a la Xarxa. El Departament d'Educació també donarà suport a projectes solidaris de la Xarxa d'Escoles UNESCO.
- Donar suport a projectes anuals i a programes pluriennals d'educació per al desenvolupament i sensibilització de les organitzacions no governamentals de desenvolupament mitjançant sengles convocatòries d'ajuts de l'ACCD (convocatòria d'ajuts i convocatòria de programes).
- Donar suport a projectes de foment de cultura de la pau de les entitats sense finalitat de lucre i els ens locals de Catalunya i a activitats de sensibilització i presa de consciència a Catalunya sobre els drets humans de les entitats sense afany de lucre, mitjançant sengles convocatòries d'ajuts de l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.
- Constituir un grup de treball de la Generalitat i dels actors de la cooperació catalana amb l'objectiu d'impulsar de forma conjunta el comerç just, el consum responsable i la banca ètica.
- Donar suport a la promoció del comerç just, el consum responsable, la banca i la compra pública ètiques a través de l'impuls a les accions coordinades amb els actors rellevants així com amb noves línies i agents directament o indirectament vinculats amb aquests àmbits (moviments socials, cooperatives de persones productores i consumidores, xarxes de distribució, etc.)
- Donar suport la campanya de les Nacions Unides sobre els Objectius del Mil·lenni a escala mundial i impulsar la Campanya a Catalunya
- Consolidar la celebració, així com donar-li la màxima difusió, de la Festa de la Cooperació Catalana, en tant que espai i instrument de sensibilització i de trobada entre la comunitat de la Cooperació Catalana i la ciutadania de Catalunya.
- Col·laborar amb els mitjans públics de comunicació audiovisual de Catalunya, com a principals canals de sensibilització de la ciutadania, en l'elaboració de programes puntuals o periòdics sobre les diverses temàtiques relacionades amb el desenvolupament, les relacions nord-sud i la cooperació per al desenvolupament.
- Donar suport a la iniciativa de mitjans de comunicació especialment dedicats (en la seva totalitat o en algun dels seus canals) a la cooperació al desenvolupament.
- Continuar donant suport a una xarxa d'informació per tal de facilitar l'accés dels professionals dels mitjans de comunicació a un ampli ventall de fonts especialitzades en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

- Donar suport, a través d'una convocatòria pública d'ajuts, a projectes que fomentin iniciatives de comunicació en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, l'educació per al desenvolupament i els drets humans.

Prioritat 3. Impulsar la recerca i el desenvolupament conceptual i metodològic de l'educació per al desenvolupament i dels instruments i eines per a implementar-la.

- Encarregar un estudi sobre el coneixement i l'opinió de la ciutadania catalana en relació amb el desenvolupament i la cooperació per al desenvolupament.
- Avaluar la convocatòria conjunta de l'ACCD i el Departament d'Educació de concessió de suport a projectes d'elaboració, revisió i millora dels recursos pedagògics en l'àmbit de l'Educació per al desenvolupament en el període 2005-2008.
- Impulsar la recerca sobre contingut, la metodologia i els actors de l'educació per al desenvolupament mitjançant les convocatòries de beques DEBEQ i la convocatòria d'universitats (vegeu més avall) i la convocatòria d'ajuts de subvencions de l'ACCD.

Pel que fa a la millora de les capacitats dels actors de la cooperació catalana:

Prioritat 4. Millorar la formació teòrica i pràctica i la capacitat de les persones voluntàries, cooperants, professionals i dels agents de la cooperació per al desenvolupament catalana

- Iniciar un diagnòstic participatiu orientat a l'elaboració d'un pla de formació teòrica i pràctica en els àmbits del desenvolupament, de la cooperació per al desenvolupament i de l'educació per al desenvolupament.

Pel que fa a la formació teòrica:

- Donar suport a les beques DEBEQ de l'AGAUR i l'ACCD per als i les joves llicenciades i diplomades en universitats catalanes que desitgin formar-se professionalment en desenvolupament i cooperació per al desenvolupament
- Impulsar en el marc d'un acord entre l'ACCD i l'ICD la formació teòrico-pràctica en l'àmbit del Gènere i el Desenvolupament així com a diverses accions formatives sobre gènere i desenvolupament adreçades al personal de la Generalitat.
- Impulsar, el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, i l'Institut Català de les Dones, la creació de l'Institut Internuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere.
- Donar suport, l'ACCD i l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans, a l'organització de diversos cursos i seminaris no reglats sobre drets humans a Catalunya i, en el marc de l'Institut Català Internacional per la Pau, a la creació d'un màster en "Estudis sobre la pau i resolució de conflictes".
- Organitzar, la Secretaria de Joventut/Agència Catalana de la Joventut i l'ACCD, un curs sobre cooperació al desenvolupament i formulació de projectes adreçats a

entitats juvenils que desenvolupin projectes de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional.

- Capacitació, en col·laboració amb IECAH i altres ens formadors, dels actors de la societat civil catalana en el coneixement sobre les realitats humanitàries, el Dret Internacional Humanitari i les bones pràctiques en l'àmbit de l'Acció Humanitària.
- Organitzar, el COPCA, un curs sobre projectes de cooperació al desenvolupament finançats per organismes internacionals.
- Donar suport a cursos específics de capacitació sectorial, de comú acord amb els actors implicats.

Pel que fa a la formació pràctica:

- Promoure el Programa joves cooperants de la Secretaria de Joventut/ Agència Catalana de Joventut i l'ACCD en col·laboració amb el Departament de Treball, adreçada a joves catalans i catalanes perquè tinguin una primera experiència formativa i professional en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament en projectes d'ONGD catalanes.
- Promoure la presència dels i les joves catalanes en organismes internacionals de cooperació mitjançant els acords de col·laboració signats entre la Generalitat i aquests organismes –UNIFEM i PNUD/ART-GOLD- les Beques Canigó de la Secretaria d'Afers Exteriors i les beques del COPCA per a pràctiques a l'estranger.

Prioritat 5. Impulsar la investigació i la recerca aplicada o aplicable en el camp del desenvolupament, la cooperació per al desenvolupament i l'educació per al desenvolupament

- Promoure, l'ACCD i el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, una convocatòria d'ajuts adreçada a les universitats i xarxes universitàries catalanes per donar suport a determinades activitats de cooperació al desenvolupament, desenvolupament i solidaritat internacional en l'àmbit universitari (investigació, transferència de coneixement, sensibilització i formació).
- Donar suport, el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, a les Càtedres UNESCO de les universitats catalanes, i impulsar la recerca, la formació i la contractació de personal investigador en l'àmbit del desenvolupament i de la cooperació per al desenvolupament mitjançant les diverses convocatòries de beques i ajuts del Departament.
- Col·laborar i donar suport a la tasca de recerca i anàlisi d'informació en matèria de desenvolupament i de cooperació per al desenvolupament que fan les organitzacions i els centres especialitzats en aquest àmbit.
- Donar suport, l'ACCD, al Centre d'Informació i Documentació per al Desenvolupament de la Universitat de Lleida.

Prioritat 6. Reforçar les capacitats institucionals i la capacitat d'incidència dels agents públics i privats de la cooperació per al desenvolupament catalana.

- Establir convenis de suport institucional i col·laboració amb la Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament, la Federació Catalana d'ONG per la Pau, la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans i les coordinadores territorials d'ONG incloent el suport a la institucionalització de la perspectiva de gènere.
- Dissenyar mecanismes per a promoure la institucionalització de la perspectiva de gènere per part dels agents públics i privats de la cooperació per al desenvolupament catalana.
- Donar suport a l'assistència i/o participació de les entitats sense finalitat de lucre i dels ens locals de Catalunya en esdeveniments internacionals relacionats amb el foment de la pau i els drets humans mitjançant les convocatòries d'ajuts de l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.
- Donar suport, la Secretaria de Joventut/ Agència Catalana de Joventut i l'ACCD, a les iniciatives del moviment associatiu juvenil català en la creació de xarxes i projectes de cooperació internacional per al desenvolupament mitjançant una convocatòria específica adreçada a les entitats juvenils.
- Donar suport, l'ACCD, a la consolidació del Centre de Cooperació per al Desenvolupament Rural de Lleida.

4. ADEQUAR LES MODALITATS, ELS INSTRUMENTS I LA RELACIÓ AMB ELS ACTORS AL NOU CICLE

4.1. Modalitats i actors

El Pla Director 2007-2010 de la Cooperació per al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya introdueix una novetat destacable en relació a les modalitats de cooperació que preveu la Llei de Cooperació al Desenvolupament. De manera complementària a la clàssica distinció entre la cooperació multilateral i la bilateral, el pla proposa un desglossament de la modalitat bilateral en tres categories: les dues primeres atorguen un paper proactiu a la Generalitat en la definició i/o gestió de l'actuació (cooperació bilateral d'iniciativa directa i en concertació) i la tercera fa referència a les actuacions en què la Generalitat intervé fonamentalment com agent finançador.

Segons la Llei de Cooperació al Desenvolupament catalana (Llei 26/2001), una de les especificitats del model català de cooperació és la concepció de la intervenció pública com a complementària i impulsora de les iniciatives cíviques de solidaritat i de cooperació. L'esperit de la Llei queda recollit al Pla Director 2007-2010 quan s'estableix que un mínim del **55% dels recursos** de l'ajut oficial al desenvolupament de la Generalitat s'adreçaran a finançar **actuacions a iniciativa d'altres actors**.

Segons estableix el Pla Director 2007-2010, l'assignació de recursos a través d'aquesta modalitat es farà, principalment, mitjançant convocatòries públiques, amb criteris de concurrència, transparència i igualtat d'oportunitats.

En el mateix sentit de donar una expressió operativa al principi de complementarietat, el Pla Director 2007-2010 assigna un percentatge de despesa a la modalitat de **cooperació bilateral en concertació** d'entre un **10 i un 25%**. La consecució d'aquest percentatge requerirà de l'establiment d'aliances estratègiques entre la Generalitat de Catalunya i la resta d'actors públics i privats de la cooperació catalana al desenvolupament.

D'entre el conjunt d'actors de la cooperació per al desenvolupament amb els que la Generalitat de Catalunya pot establir relacions de concertació, les ONGD i els ens locals esdevenen els primers actors a prendre en consideració, per la seva llarga tradició de treball i el significatiu grau d'arrelament que tenen en molts dels països prioritaris o preferents de la cooperació catalana.

Amb l'objectiu de millorar i racionalitzar la relació de l'Administració de la Generalitat amb els agents de cooperació, la Llei de Cooperació al Desenvolupament catalana estableix la creació d'un registre d'organitzacions no governamentals per al desenvolupament, que està en funcionament des de 2003. Durant el 2008, s'estudiarà la possibilitat de millorar la reglamentació del registre.

En paral·lel, i en coherència amb les recomanacions internacionals -entre les que destaquen les procedents del CAD- el Govern adquireix, durant aquest mandat, un paper més actiu en la identificació d'interlocucions i socis públics i privats al Sud, que permetin adreçar directament la generació de capacitats locals.

Finalment, durant el 2008 es maldrà per millorar l'eficàcia, rellevància i coherència de la cooperació que es canalitzi mitjançant la modalitat multilateral, des de l'enteniment que aquesta modalitat s'associa positivament amb els requeriments d'harmonització optimització dels esforços i eficàcia de l'ajut als que s'adscriu la cooperació catalana.

Amb aquesta voluntat, el Pla Director 2007-2010 assigna un percentatge d'entre un **20 i un 35%** dels recursos a adreçar a la cooperació **multilateral** i la **bilateral d'iniciativa directa**.

QUADRE 5.1. Modalitats d'actuació

Cooperació bilateral d'iniciativa directa: el tret característic d'aquesta modalitat és que la iniciativa de l'actuació és de la Generalitat de Catalunya, i per tant, implica l'establiment de relacions directes amb les entitats i organitzacions dels països socis del Sud.

Cooperació bilateral en concertació: qualsevol actuació en que la Generalitat de Catalunya comparteix la iniciativa i en què alguna o diverses de les fases bàsiques del cicle del programa o del projecte es faci de manera concertada amb d'altres actors de la cooperació per al desenvolupament.

Cooperació bilateral a iniciativa d'altres actors: qualsevol actuació a iniciativa d'agents que no pertanyen a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Cooperació a través d'organitzacions multilaterals: participació i contribució de la Generalitat de Catalunya a les actuacions dels diversos organismes públics multilaterals especialitzats en la promoció del desenvolupament.

Les prioritats per al 2008 en la posada en pràctica de les modalitats de cooperació bilateral són:

Prioritat 1. Promoure la cooperació bilateral d'iniciativa directa amb els actors públics estatals i sub-estatals i la societat civil dels països socis.

- Consolidar les actuacions i la interlocució existent en aquells països prioritaris on la cooperació directa esdevé una part important de l'actuació de la Generalitat - Equador, Moçambic, Senegal i Palestina – o està esdevenint una part cada cop més significativa de l'actuació de la Generalitat –Colòmbia, Bolívia, Nicaragua i Marroc.
- Identificar noves oportunitats d'actuació i socis locals, establir mecanismes d'interlocució regulars i emprendre col·laboracions pilot en el conjunt de països prioritaris de la Generalitat en general i en particular en aquells països on és molt incipient – El Salvador, Guatemala i Sàhara Occidental.
- Impulsar exercicis d'identificació a dos dels països preferents de la cooperació catalana: Etiòpia, Líban i Gàmbia, amb l'objectiu d'emprendre col·laboracions pilot de cooperació directa.
- Explorar fórmules de cooperació directa en el treball en Acció Humanitària

Prioritat 2. Promoure la cooperació bilateral d'iniciativa directa de la Generalitat en l'impuls d'iniciatives d'informació, comunicació i sensibilització de la ciutadania catalana.

- Consolidar estratègies, mecanismes i espais propis d'informació i comunicació de l'acció de la Generalitat en matèria de Cooperació al Desenvolupament, de forma participada quan s'escaigui, com són la Festa de la Cooperació Catalana, el Portal AOD de la Generalitat de Catalunya, el llançament d'una línia editorial de l'ACCD, etc.
- Col·laborar amb els mitjans públics de comunicació audiovisual de Catalunya, en tant que principals canals de sensibilització de la ciutadania, en l'elaboració de programes puntuals o periòdics sobre les diverses temàtiques relacionades amb el desenvolupament, les relacions Nord-Sud i la cooperació per al desenvolupament.

Prioritat 3. Promoure la modalitat en concertació amb les ONGD, els ens locals i altres institucions públiques catalanes.

- Dissenyar mecanismes que incorporin el principi de concurrència en l'articulació d'associacions públic-públic, fent especial atenció als ens locals, i públic-privat en l'aplicació de la modalitat de cooperació en concertació, articulant, si escau, mecanismes de participació.
- Continuar el suport les iniciatives que la Generalitat està duent a terme de forma associada amb ONGD com la Fundació un Sol Món, Medicus Mundi, la Fundació Barcelona Sida 2002, amb Àgora Nord-Sud, amb Sodepau, ACAPS, Lleida Solidària etc. en l'execució de projectes i programes de la línia de desenvolupament.

- Continuar el suport a les iniciatives que la Generalitat està duent a terme en col·laboració amb administracions locals com l'Àrea Metropolitana de Barcelona o l'Ajuntament de Barcelona.
- Continuar el suport a les iniciatives que la Generalitat està duent a terme en col·laboració amb altres institucions públiques catalanes com el Síndic de Greuges.

Prioritat 4. Millorar els mecanismes per a donar aplicació a la modalitat de cooperació a iniciativa d'altres actors.

- L'ACCD impulsarà, durant el 2008, un procés de reflexió conjunta amb els diferents agents de la cooperació catalana amb l'objectiu de reconceptualitzar i millorar les convocatòries públiques de subvencions.

Un resultat important d'aquest exercici esdevindrà la consolidació definitiva d'un calendari de convocatòries que garanteixi la publicitat, la previsibilitat i la permanència de les mateixes.

- Es mantindran les convocatòries de l'ACCD adreçades a finançar projectes de desenvolupament i d'acció humanitària al Sud, i d'educació i capacitats al Nord. L'ACCD obrirà una nova convocatòria adreçada a finançar projectes de sensibilització i comunicació.
- Es mantindran la convocatòria de l'Oficina de promoció de la Pau i dels Drets Humans adreçada a finançar projectes d'educació i capacitats al Nord.
- Es mantindran les convocatòries conjuntes de l'ACCD i els departaments adreçades a finançar projectes de desenvolupament al Sud, i d'educació i capacitats al Nord. S'impulsaran convocatòries conjuntes entre l'ACCD i el Comissionat per a les Universitats i la Recerca (DEBEQ), la Secretaria de Joventut i el COPCA.

Les prioritats per al 2008 en la posada en pràctica de les modalitats de cooperació multilateral són:

Prioritat 5. Elaborar, discutir i consensuar un document que defineixi l'estratègia de relació de la Cooperació al Desenvolupament que s'impulsa des de la Generalitat i els Organismes Multilaterals.

- S'encarregarà un document de base com a punt de partida de l'elaboració de l'estratègia a una persona experta.

El document ha d'acomplir, com a mínim, els següents objectius: (1) justificar la rellevància de la cooperació multilateral en general i per a la cooperació descentralitzada en particular, (2) sistematitzar les principals recomanacions de la comunitat internacional de cooperació sobre el nou multilateralisme, (3) valorar l'experiència del govern de Catalunya en aquest àmbit, (5) avançar criteris i principis per a millorar l'eficàcia de les contribucions de la Generalitat als Organismes Multilaterals, (6) avançar instruments i fórmules per tenir presència significativa en

els organismes internacionals i participar en els debats que es donen al voltant d'ells.

- La DGCAH coordinarà un procés participatiu orientat a la discussió i dictamen en el marc del Consell de Cooperació al Desenvolupament del document d'estratègia de relació amb els organismes multilaterals.

Prioritat 6. Millorar els marcs de relació estratègica amb els actors multilaterals amb l'objectiu de garantir l'eficàcia i la rendició de comptes en l'aplicació d'aquesta modalitat de cooperació.

- Impulsar acords marc de col·laboració amb els organismes internacionals als que la Generalitat de Catalunya està contribuint. Durant el 2008 s'impulsaran com a mínim, acords amb PNUD , UNICEF i UNRWA.
- Impulsar el seguiment mitjançant la participació en les comissions mixtes i tècniques dels actors multilaterals als que s'està contribuint.

Prioritat 7. Validar oportunitats de cooperació multilateral i identificar noves oportunitats.

- Revisar la col·laboració amb el conjunt d'actors multilaterals als que es contribueix d'acord amb els criteris i principis resultants del document d'estratègia de cooperació multilateral.
- Impulsar noves col·laboracions d'acord amb els criteris i principis resultants del document d'estratègia de cooperació multilateral.

4.2. Instruments i actors

La cooperació per al desenvolupament promoguda pel govern de Catalunya es canalitzarà, tal com queda definit en el Pla Director vigent, mitjançant els diferents instruments de cooperació tècnica, econòmica i financera i haurà de destacar, en els propers anys per l'aposta pels nous instruments, o instruments programàtics de la cooperació, seguint les recomanacions que es fan des del CAD de l'OCDE i les bones pràctiques internacionals.

Pel que fa a la cooperació financera, s'explorarà amb els actors de la cooperació catalana en el marc del Consell de Cooperació les possibilitats de desplegament d'aquest instrument, d'acord amb el que estableix el Pla director, per facilitar l'accés al crèdit dels sectors productius més desafavorits dels països del sud, i en àmbits com la banca ètica i el comerç just, entre d'altres. En qualsevol cas, i seguint les recomanacions del CAD de l'OCDE, l'ajut reemborsable no podrà superar la mitjana dels països de l'OCDE (un 8%) del total de l'ajut oficial que es fa des de la Generalitat.

Pel que fa a la cooperació tècnica, la voluntat expressada en el nou Pla Director suposa transitar progressivament d'una lògica basada en intervencions puntuals d'abast reduït cap a una lògica basada en programes pluriennals i amb una translació més evident de responsabilitats al país soci. Del mateix pla, també s'extreu la importància de que la cooperació tècnica que es faci mitjançant l'assistència tècnica haurà d'orientar-se a donar resposta a les demandes pel país soci i no a l'oferta del país cooperant i mai podrà suplir les capacitats i l'expertesa del país soci.

A més, el 2008 suposarà un pas endavant en l'aplicació del codesenvolupament a la pràctica de la cooperació catalana com a resultat de l'adopció, per part de la DGCAH del l'Estratègia de Codesenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

QUADRE 6.2. Instruments de cooperació

Cooperació tècnica: conjunt d'instruments de cooperació que porten associat algun element d'acompanyament, intercanvi, transferència de maneres de fer, o de capacitació, orientat a millorar les capacitats de les persones, les organitzacions i els marcs institucionals. Els projectes, programes, les assistències tècniques i les experiències de cooperació triangular formen part d'aquesta categoria.

Cooperació econòmica i financera: els projectes d'inversió, l'ajut econòmic a determinats sectors, les contribucions oficials als organismes internacionals, les donacions, i l'atorgament o els programes de crèdits, segons estableix la Llei de Cooperació.

Nous instruments: instruments amb enfocament programàtic, caracteritzats per evitar els problemes associats a les intervencions puntuals i d'abast limitat. Destaquen el suport pressupostari i els fons globals.

Codesenvolupament: actuacions adreçades a gestionar de manera positiva la relació entre el desenvolupament i la migració i que impliquen la participació en accions de desenvolupament i de cooperació per al desenvolupament de les persones immigrades.

Les prioritats per al 2008 en l'ús i el desenvolupament dels instruments de cooperació són:

Prioritat 1. Finalitzar l'elaboració i donar aplicació a l'Estratègia de Codesenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

- Edició del Llibre Verd sobre Codesenvolupament i articulació d'un ampli debat participatiu amb les entitats especialitzades i les administracions competents (col·lectius i associacions de migrants i de desenvolupament, persones expertes, municipis i òrgans supramunicipals, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i Departaments de la Generalitat).
- Elaboració i debat de l'Estratègia catalana de Codesenvolupament a partir de les conclusions del debat sobre el Llibre Verd.
- Desplegament dels instruments i les actuacions previstes en l'estratègia.
- Desplegament del conveni de col·laboració amb la Coordinadora d'Associacions d'Immigrants de Senegal de Catalunya.

Prioritat 2. Impulsar l'aplicació dels nous instruments de la cooperació per al desenvolupament

- L'ACCD continuarà donant Suport Pressupostari al Sector Salut a Moçambic

- L'ACCD valorarà el Suport Pressupostari al Sector Salut a l'Amèrica Central amb la col·laboració del Departament de Salut.
- L'ACCD valorarà la possibilitat d'iniciar un Suport Pressupostari amb el Ministerio Agropecuario y Forestal de Nicaragua.
- L'ACCD continuarà donant suport al Fons Global de Lluita contra la Sida, la Malària i la Tuberculosi.

Prioritat 3. Impulsar una cooperació tècnica més eficaç, previsible i alineada amb els actors i les necessitats locals.

- Impulsar les actuacions via programes als països prioritaris de la cooperació catalana amb recursos adreçats a donar suport als compromisos adquirits a la convocatòria del 2006, 2007 i amb nous recursos per a la convocatòria de programes 2008.
- Impulsar l'assistència tècnica que es fa des dels departaments de la Generalitat, els ens locals i els agents empresarials mitjançant la cooperació directa, la concertada i convocatòries com la que promouen conjuntament el COPCA i l'ACCD.

El 2008 es continuarà prestant assistència tècnica mitjançant el Fons Fiduciari del COPCA en la Corporació Financera Internacional.

5. REFORÇAR I AMPLIAR LES CAPACITATS

L'assoliment dels objectius que fixa aquest Pla requereix consolidar les estructures institucionals i reforçar els equips humans de la Generalitat encarregats de la política de cooperació per al desenvolupament, així com disposar dels recursos econòmics adequats d'acord amb l'escenari econòmic pluriennal que estableix el Pla director.

5.1.Organització institucional

El 2008 es continuarà el procés iniciat el 2007 de consolidació i adaptació de les estructures de l'Administració encarregades de la planificació, l'execució, el seguiment i l'avaluació de la política de cooperació als reptes que planteja el nou Pla director.

Prioritat 1. Millorar l'organització interna, el funcionament i la capacitat d'acció de les unitats de l'Administració competents en matèria de cooperació per al desenvolupament

- Implementar, amb el suport de la Direcció General de Modernització de l'Administració del Departament de Governació i Administracions Públiques, les propostes de millora de l'organització, dimensionament i definició dels perfils professionals de l'ACCD resultants de l'estudi encarregat el 2007.

- Consolidar el model de representacions permanents de l'ACCD als països prioritaris i avançar en el procés de provisió de les places de representació permanent establertes el 2007.
- L'ACCD impulsarà el desplegament d'un sistema de certificació de les dades i l'adequació de les certificacions que li faciliten les entitats als requeriments de l'ACCD i de la Intervenció General de la Generalitat.
- Dotar l'ACCD i la DGCDH d'un espai de treball adequat a les seves necessitats institucionals presents i futures.
- Avançar en la creació d'unitats tècniques de cooperació als Departaments de Medi Ambient i Habitatge i de Salut
- L'ACCD impulsarà l'elaboració d'un catàleg de professionals de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de l'Acció Humanitària.

5.2. Recursos humans

En paral·lel i, en part, com a resultat del procés de revisió i adequació de les estructures institucionals de la cooperació per al desenvolupament de la Generalitat, el 2008 es continuarà el procés ja iniciat de reforç dels equips humans de la cooperació i ampliació de les seves capacitats, tant de l'ACCD i la DGCDH com dels Departaments. Les principals actuacions per a aquests dos grups seran:

Prioritat 1: Continuar reforçant els equips humans de l'ACCD i de la DGCDH, d'acord amb les prioritats generals del Departament de la Vicepresidència

- Ampliar els equips humans de l'ACCD i de la DGCDH en dos sentits: (1) d'acord amb les recomanacions de l'estudi esmentat més amunt, i d'acord amb les prioritats generals del Departament de la Vicepresidència (2) amb els requeriments que es deriven del desplegament efectiu del Pla director, amb especial atenció al reforç de les capacitats de l'ACCD sectorials i sobre el terreny. Pel que fa a les capacitats sectorials, caldrà reforçar aquelles referides
- En el treball en els àmbits dels drets humans, la governança i l'enfortiment del teixit social; la sostenibilitat mediambiental; la salut; l'educació i les capacitats productives, l'ocupació i els drets laborals.
- Elaborar un pla de formació pluriennal per als treballadors i les treballadores de l'ACCD
- Dur a terme una formació pràctica per als treballadors i treballadores de l'ACCD, ampliable al personal dels organismes i Departaments de la Generalitat, per a la integració de la perspectiva de gènere en els projectes i programes de cooperació al desenvolupament.

Prioritat 2. Continuar reforçant els equips humans dels Departaments i organismes de la Generalitat

- Dissenyar una comunitat d'interès en format virtual que aglutini les persones que des dels diferents departaments de la Generalitat treballen en cooperació per al desenvolupament.
- Analitzar les necessitats de formació específiques del personal que treballa en cooperació per al desenvolupament als Departaments i organismes.

5.3. Escenari econòmic

El projecte de Llei de Pressupostos de la Generalitat per al 2008 assigna un pressupost de 67.460.000,00 euros a l'ACCD.

D'altra banda, el Pla director de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya 2007-2010 estableix que, el 2008, els Departaments i organismes de la Generalitat hauran de destinar 14,5 milions d'euros a la cooperació per al desenvolupament.

6. ACRÒNIMS

AOD: Ajut Oficial al Desenvolupament
 ACCD: Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
 DGCDH: Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària
 COPCA: Consorci de Promoció Comercial de Catalunya
 ONGD: Organització no Governamental per al Desenvolupament
 OTr: Objectiu Transversal
 ICD: Institut Català de les Dones
 LE: Línea Estratègica
 CAD: Comitè d'Ajut al Desenvolupament
 OCDE: Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic
 PMD: Països menys desenvolupats
 PMA: Països menys avançats
 DMAH: Departament de Medi Ambient i Habitatge
 CRESIB: Centre de Recerca de Salut Internacional de Barcelona
 UNFPA: Fons de Població de les Nacions Unides
 FONSALUD: Fons Nacional de Salut (Nicaragua)
 ODM: Objectius del Mil·lenni
 DINEIB: Direcció Nacional D'Educació Intercultural Bilingüe (Equador)
 UNICEF: Fons de Nacions Unides per a la Infància
 SOC: Servei d'Ocupació de Catalunya
 FAO: Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura
 FODDE: Forum pour un Développement Durable Endogene
 APRA/K: Association des Présidentes Régionales d'Associations Féminines de la région de Kolda
 ADESC: Association pour le Développement de Sare Coly Salé
 KISAL: Association d'Appui au Développement dans la Région de Kolda
 AFDEC: Association pour la Formation, le Développement, l'Education et la Culture
 CASADES: Comité d'appui et de soutien au développement économique et social
 ENFF: Escola Nacional Florestan Fernandes
 CCOO: Confederació Sindical de Comissions Obreres
 PIMEC: Petita i Mitjana Empresa de Catalunya

DESC: Drets Econòmics, Socials i Culturals
 RAAN: Región Autónoma del Atlántico Norte (Nicaragua)
 RAAS: Región Autónoma del Atlántico Sur (Nicaragua)
 ARD: Agència Regional de Desenvolupament (Kolda-Senegal)
 UNIFEM: Fons de Desenvolupament de Nacions Unides per a la Dona
 ADFM: Associació Democràtica de Dones Marroquines
 CONAMU: Consell Nacional de les Dones (Equador)
 INAMU: Institut Nacional de les Dones (Uruguai)
 REDLAC: Red Latinoamericana y Caribeña de Jóvenes por los Derechos Sexuales y Reproductivos
 AMJ: Articulación de Mujeres Jóvenes trabajando en América Latina y el Caribe por los Derechos Humanos y la Ciudadanía
 REPEM: Red de Educación Popular Entre Mujeres
 AMICTLAN: Asociación de Municipios Integrados por la Cuenca y Territorios de Laguna de Apoyo de Nicaragua
 ACA: Agència Catalana de l'Aigua
 DDR: Desarmament, Desmobilització i Reintegració
 RADHHO: Rencontre Africaine pour la Défense des Droits de l'Homme
 OACNUDH: Oficina de l'Alt Comissionat per als Drets Humans
 UNRWA: Agència de Nacions Unides per a l'Ajut als Refugiats de Palestina al Pròxim Orient.
 ACNUR: Alt Comissionat de Nacions Unides per als Refugiats
 CBMs: Confidence-Building Measures
 OCHA: Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
 BCPR: Buró de Prevenció de Crisis i Recuperació
 IECAH: Instituto de Estudios sobre Conflictos y Acción Humanitaria